Ára 1 dinár

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIII. évfolyam | Subotica, csütörtök 1922 március 16 | 75. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8—58, szerkesztőség 5—10

Előfizetési ár: negyedévre 90·—dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-ulica 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-ulica 1 (Lelbach-palota)

A béke utja

Március nemcsak a forradalmak tavasza, hanem az impulzusok termő ideje is. Amig parlamentek bizottságaiban, szakértői értekezleteken és haditanácsokon köszörülik élesre az érvek fegyvereit, hogy a *béke*konferenciákon minél biztosabban sebezhessék halálra egymást a világ urai, addig Párisban, nem Briandnak, Clemenceaunak és Poincarénak, de az egész emberiségnek Párisában az Emberi Jogok Ligája és az Uj Haza képviselői azon tanakodnak, hogy a gondolat és értelem hatalmával hozzák azt helyre, amit a szenvedély és a fegyver olyan halálos jóvátehetetlenséggel elkontárkodott. A német-francia béke problémáját ki akarják venni a gyülölkedés miazmájából, ki akarják venni a véreskezü katonák és vérеslelkü diplomaták kezéből s azon tanakodnak, hogy a francia és német demokráciához közös felhivással fordulnak a kiengesztelődés előkészitése és valóra váltása érdekében. Ez a manifesztum hitük szerint az európai szolidaritás ujjáébredésének első nyilvános dokumentuma lesz.

Ennek az európai szolidaritásnak vigasztaló jelei voltak a háboru előtt és — sit venia verbo — a háboru alatt is. Amikor Észak-Franciaországban beomlott egy zénbánya és másfélezer francia bányászt temetett be, — akkor volt a legélesebb az algezirasi konfliktus Németország és Franciaország közt — a németországi bányákból elindultak a német munkások segédkezet nyujtani szerencsétlenül járt emberiestvéreiknek. Még a háboru alatt is észleltünk jelenségeket, amik azt hitették el velünk, hogy a lövészárkok által széttört emberi szolidaritást az emberi lélek regeneráló ereje ujra összeforrasztja, ahogy behantolhatják a lövészárkokat. Mintha a kard és a puska együtt járt volna valami középkori lovagiassággal, mintha a mezitelen öldöklést az ellenség megbecsülésének nemesen ivelt gesztusával kellett volna enyhiteni, — az összehasonlitás azt mutatja, hogy a háborubkn szemben állt ellenségek között az emberi összetartozandóság érzése sokkal erősebb volt, mint a háboru után kezet szoritó barátokban.

A franciák közül olyan nevek *Anatole France, Sembat* és *Buisson*, németek közül *Einstein, Kautsky, Bernstein* fordulnak most népeikhez, hogy a két szenvedő nép - mert a nép mindig legyőzött és a legyőzött mindig szenvedő — találja meg végre egymásfelé kinyujtó kezét. A szenvedés kinja kiégethette már lelkükből bosszura ostorozó revansot, a szégyen tobzódásai és a győzelem mébelijesülésének erőszakolását.

Ez a kézfogás csak a kölcsönös engedmények és az egymáshoz való őszinte közeledés akarása mellett pecsételheti meg békeszándékukat. Németországnak nemcsak jogi kötelezettséget kell vállalnia, — ezt a békeszerződés aláirásával már elvállalta — hanem erkölcsit is, hogy a háborus károkat helyreállitja. A mit német katona elpusztitott, azt az egyenruháját levető német munkásnak kell helyreállitani. Amig üszkös falak meredeznek az ég felé Észak Franciaországban, addig mindig lesz gyülölködést és bosszut felkorbácsoló fölkiáltó jele a megtorló szándéknak. Hajtsák együtt végre a leszerelést. Németország szereljen le, de szereljen le Franciaország is. A kinél revolver van, hamarabb köt bele embertársába. Fölfegyverkezett ország könnyebben zavarja meg a békét, mert kivánságai mohóbbak és hangja követelőbb. A tényleges lefegyverzés a lelkek lefegyverzésének elengedhetetlen előfeltétele. De ne csak az ipar, a kereskedelem és a proletariatus, hanem a tudománynak, irodalomnak és müvészetnek képviselői is vegyék fel egymással a közös érintkezést. A tudomány lombja boruljon össze az emberiség közös mühelye fölött, a müvészet virágából téphessen mindenki, ne abból a virágból, amelyik illatával elbagyaszt és elzsongitja az élet fájdalmát, hanem amit a csákó mellé tüznek, amikor harcba indulnak a jövendőért. Abból a kézszoritásból, amivel a duló harcok idején a fölszaggatott sziveken és földeken tul egymásra találtak *Romain Roland* és Gerhadt Hauptman, áradjon ki, épüljön föl, sarjadjon ki, erősödjön meg, telitse a lelkeket, tisztitsa a szándékokat az örök emberi szolidaritás.

A koalició válsága

— Elsimultak az egyes miniszteri válságok —

A képviselők nagyrésze nem tartózkodik jelenleg Beogradban, miután a szkupstina csak 20-án ül ujból össze és igy a képviselők nagy része csak a napokban érkezik vissza. Ez a körülmény látszólagos nyugalmat mutat a belpolitikai életben, de valóságban a kulisszák mögött komoly tárgyalások folynak és bizonyos politikai körökben *a koalició válságáról* beszélnek. Különösen ellenzéki körökbe tartja magát az a hir, hogy a radikális és demokrata-párt között nem lesz sokáig fenntartható a koalició és a pártok egyelőre *csak elvi okot keresnek a szétválásra*.

Ezzel a feltevéssel kapcsolatban feltünést keltett szerdán a törvényhozó bizottság ülésén, hogy két demokrata képviselő már *elvi alapon* követelte az önkormányzati választójog javaslatának részletes tárgyalása alkalmával azt, hogy az önkormányzati választójogot fektessék demokratikusabb alapokra. Ebből arra következtetnek, hogy ez a törvényjavaslat is alkalmas lehet esetleg arra, hogy a koaliciót megbontsa.

A függőben levő egyes miniszteri válságok egyébbként *elsimultak*. *Zserjáv* szociálpolitikai miniszter ugyan, már régebben tartó betegsége miatt kéri felmentését, de ennek a lemondásnak *nincs politikai háttere*. *Rafajlovics* erdészeti és bányászati miniszter viszont, aki egy erdő-koncesszió megtagadása, illetőleg az erdők elhatárolására vonatkozó törvényjavaslatának visszautasitása miatt adta be lemondását, most hivatalos szemlén vidéken van és igy lemondásának kérdése szintén függőben van. *Marinkovics* belügyminiszter viszont már *visszavonta lemondását* és igy ez az ügy teljesen elsimult. Szerdán fogadta a belügyminiszter *Jaksics* Zsarkó képviselőt akivel megállapodott, hogy *Bogdanov* bánáti főispán megmarad állásában.

Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják a szkupstina március 20-iki megnyitását, annál is inkább, mert az első ülés napirendjén a külföldi tartozások moratoriumáról szóló törvényjavaslat szerepel, amely törvényjavaslatra vonatkozólag *még nincs megegyezés* a kormányzópártok között. A demokraták azt állitják, hogy *Pasics* miniszterelnök kötelező igéretet tett arra nézve, hogy a javaslat elé a radikálisok nem görditenek akadályt, a beavatottak ugy tudják, hogy erre kevés a kilátás. Élénk hullámokat fog még vetni az ellenzéki kluboknak *Zecsevics* volt hadügyminiszter ellen inditott akciója is, ugy hogy a parlament megnyitása érdekesnek igérkezik.

Az önkormányzati törvényjavaslat vitája

A törvényelőkészitő bizottság a kerületi önkormányzatokról szóló javaslat részletes vitáját megkezdte. A törvényjavaslat első általános részéhez elsőnek *Lázics* Voja, a földmüves párt elnöke szólt hozzá, aki azt követelte, hogy az önkormányzatoknak *törvénykezdeményező joguk legyen és hogy maguk szabhassák meg az államhoz való viszonyukat*. *Trifkovics* miniszter kijelentette, hogy ez ellenkezne az alkotmány alapelveivel. Ezután hosszabb vita fejlődött ki, amelynek végén a bizottság elfogadta a törvényjavaslat első részét. A következő szakasz vitáját a demokraták nyitották meg, akik a 44 paragrafus megváltoztatását követelték mert szerintük ez a proporcionális rendszert olyan módon valósitja meg, amely csak a többségi pártoknak kedvez. Ugyanilyen értelemben beszélt *Gyonovics* község... társasági és *Krisztán* szociáldemokrata is. A vitát csütörtökön folytatják.

Az albán kérdés a minisztertanács előtt

A minisztertanács szerda délutáni ülésén *Nincsics* külügyminiszter referált az albániai helyzetről. A minisztertanács elhatározta, hogy *tekintettel az események komoly voltára, megteszi a szükséges intézkedéseket a határok biztositására. Nincsics* referátuma után a minisztertanács a tisztviselők drágasági pótlékáról szóló javaslatot tárgyalta. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy ... millió dinárt kitevő összeget csak az esetben tudja folyositani, ha a miniszterek *április elsejéig* keresztülviszik a tisztviselők létszámának csökkentését. Miután a jelenlevő miniszterek erre garanciát adtak, a drágasági pótlék április elsejei kiutalását keresztülviszik. Ezután a luxuscikkek behozatalát eltiltó törvényjavaslattal foglalkozott a minisztertanács. A javaslatot a kereskedelmi miniszter módositó propoziciójával együtt *elfogadták*. A minisztertanács 10 millió dinárt szavazott meg a mozgatható faházak céljaira.

A kisantant megegyezett

a génuai konferencián való magatartásban

Amerika lemondása mindenesetre sulyosan érinti a génuai konferencia teljességét, azonban a konferencia résztvevőit terveik keresztülvitelében távolról sem akadályozza meg. A kisantant, amint a beogradi jelentések mondják, véglegesen megállapodott a konferencián tanusitandó egyöntetü magatartás irányelveiben. Ennek a megállapodásnak pontjait a szövetséges országok kormányai magukévá tették és a konferencia delegáltjai a megállapodásban foglalt elvek szerint fognak eljárni. A megállapodás négy pontból áll. Európa gazdasági és politikai életének biztositására kötött megállapodás a következőkép hangzik:

1. A szövetséges nagyhatalmak képviselői részéről a génuai konferencia számára Cannesban megállapitott programot betartják és azokat a kérdéseket, amelyeket ebből a programból kirekesztettek, nem fogják vita tárgyává tenni.

2. A szakértőknek Beogradba egybehivott értekezlete megállapitja a génuai konferencián követendő együttes gazdasági elveket.

3. A nemzetközi kereskedelmi és szállitási összeköttetés megkönnyitésének összehangban kell állnia az egyes szövetséges államok önállóságával, amelyek közt különbség nem tehető.

4. Mindegyik szövetséges állam csak azoknak a kérdéseknek tárgyalásában és eldöntésében vesz részt, amelyek az ő érdekeit érintik.

ıadás a magyarok és a magyar párt ellen

— Miletics Szlávkó lapjának sulyos vádjai —

ıcen a radikális pártnak egy
ʼós és jól szerkesztett lapja
neg, a Vojvodina. A lap
Szlabko organuma. Annak
cs Szlavko-nak az ujságja,
alán senki jobban nem tud-
jelent az alap nélkül haza-
ggal vádoltatni, mit jelent
ʼvényesitését azzal megaka-
, hogy nemzetiségi, nem az
nemzethez tartozó polgár
jogokkal élni.
vodina legutóbbi számában
:ező cikk jelent meg:

ʼg megalakult a Magyar
ıbotica központtal, azzal a
ogy ölébe gyüjtse az összes
kat, akik magyaroknak ér-
ıkat és magyar lélekkel lé-
. A párt célja, mint azt a
edés megkezdése után hi-
ı is közölték, hogy a ma-
ebbségnek kivivja a politi-
kat, melyeket a trianoni
s garantál, emellett az is,
ıgvédje és terjessze a ma-
nzetiséget és ébren tartsa
ti öntudatot. A magya-
k külön politikai
a való szervezését
kális párt elitélte,
demokraták a kér-
n liberálisabbak-
artak nálunk mutat-
a lépést nagy örömmel üd-
zt remélve, hogy ebben a
megtalálják a jövő válasz-
a szükséges tartalékokat.
r hozzászoktunk eh-
sarlatán politiká-
elyet a demokraták
stnak, de hogy magát a
tőséget is ilyen politika
eklatánsan bizonyitják azok
kozatok, melyekben a ma-
magatartását és müködését
tesnek és érthetőnek talál-

itélik el a radikálisok a ma-
külön pártban való szervez-
Az olvasó is könnyen meg-
ı a választ: mert meg van-
ról győződve, hogy
yar Párt irredenta
ciákat rejt magá-
ıi államunkra nézve a mai
yek között több mint ve-
s. A radikális párt, mint
n egyetlen pártja, mely
es politikát folytat, nem
em akar derüs arccal üdvö-
, államellenes akciót és igy
ʼirtot sem, amely kétségen
ʼan párt, amilyenről itt szó

ahogy az egyes pártok ve-
nyilatkozott is erről a moz-
éppen ugy nyilatkozott a
s, abból az álláspontból ki-
hogy a magyarok, ha cél-
litikai jogoknak a lehetőség
való megvalósitása, csatla-
valamely nagyobb párt-
t ez által több jogot
k a magyar kisebb-
k kivivni, mint
yit izoláltan, mint
álló csoport el tud-
érni. Ezekre a megjegy-
a magyar lapok a magyar
ıt nagyon naiv módon véd-
állitva, hogy a magyar
gyar védheti és képvisel-

Egy mégis sikerült a magya-
roknak, az, hogy még feszül-
tebbé tették a viszonyt,
mely már amugy is eléggé feszült
volt, a radikálisok és de-
mokraták között. **A magyarok mozgalmának védelmével a demokraták még inkább ellentétbe kerültek velünk, a radikális párttal, mely elvi és nem lokális alapokon áll.** Ez természetes következményeképp ki fogja hivni a radikálisok és demokraták közti éles küzdelmet.

Hogy ebből az ütközetből ki kerül ki győztesen, könnyü kitalálni, ha tekintetbe vesszük a két küzdő párt multját.

A demokraták — mint a politikában ki nem tanult diákok — azt hiszik, hogy a magyarok barátai ennek a sok áldozattal megteremtett államnak. Kétségtelen, hogy volt valami alapja annak, hogy igy gondolkozzanak. Ez az alap azonban téves. A demokratákat a következő körülmények vezetik félre: A demokrata pártban bizonyos számu kényszerrel beiratott magyar hivatalnok van, a demokraták tehát azt hiszik, hogy a magyarok a jövőben is ezzel a párttal fognak haladni. Igy vélekednek a demokraták, de mutatja nagy naivitásukat az, hogy ebből még nem következik, hogy a magyarok az államnak hü barátai.

A tények be fogják bizonyitani, hogy a dolgok nem állnak ugy, ahogy azt a demokraták elképzelik. Mindenütt, ahol a magyarok bármily jelentéktelen számban vannak, a kommunista agitáció idején kommunista központok voltak. A magyarok voltak a leglelkesebb kommunisták nálunk, mig Magyarországon a legnagyobb elkeseredéssel védték Sznt István koronájának integritását. Ott a magyarok még ma is azt hiszik, hogy az ébredő magyarok utján vissza tudják szerezni a megszállott területeket. A kémkedési afférok oly szoros összefüggésben állanak a magyarokkal, hogy felesleges erre szavakat pocsékolni. Ilyen tettekkel akarnak a magyarok bennünket arról meggyőzni, milyen hivei államunknak!

Szembetünik az, hogy a magyarok külön pártba szervezkednek rögtön az opció lejárta után, január 28-án, amikor a kérvényeken még meg sem száradt a tinta. Szép a magyaroktól, hogy ilyen szép meglepetést rendeztek számunkra fenti céljuk kiemelésével. De meg vagyunk győződve, hogy a magyaroknak más céljaik is vannak, melyeket nem közöltek velünk. Ezekre a rejtett célokra következtethetünk, ha jól megbiráljuk a következő tényeket: Közismert dolog, hogy a kompakt magyar tömegek északi határunk mentén vannak Magyarország irányában Zombortól Veliki-Becskerekig, ahol a határok még nincsenek fixirozva és ahol határmegállapitó bizottság a tavasz és nyár folyamán megkezdi müködését. Ekkor majd a magyarok, fegyelmezett pártba tömörülve, melybe jelentékeny számu intelligencia tartozik, a bizottság elé fognak állni magyar zászlókkal és kivánságokkal. Ezen óhajokat nagyon is jól ismerjük, ugy, hogy inkább szeretnőnk azt, ha az összes magyarok a határokon tul volnának.

A suboticai biróságnál 30 tekintélyes magyar van lezárva irredentizmus és kémkedés miatt, akik nyiltan bevallják, hogy cselekedtek és cselekedni fognak az állam ellen és akiknél magyar zászlókon kivül irásbeli dokumentumokat is találtak müködésükről. Bácskában templomokba rejtett magyar zászlókat találtak, melyeket istentisztelet idején mint szentséget mutattak a hivőknek.

Most mindenki, aki éretten gondolgozik, döntse el, bizalommal lehetünk-e a magyarokhoz? Véleményem szerint nem, legalább azokhoz nem, akik idegenkednek tőlünk.

És ezek a magyarok szemrehányásokat tesznek nekünk velük szemben tanusitott bizalmatlanságunk miatt. De nem csak hogy szemrehányásokat tesznek, hanem fenyegetődznek is. Annyiban fenyegetődznek, hogy állandóan hivatkoznak jogaikra (melyeket nem ők szereztek meg), melyek különböző szerződésekkel, népligával stb. vannak biztositva.

És bár a Magyar Párt kiadta jelszavát, hogy mindenki, aki magyarul érez, csatlakozzék ehhez a szervezethez, mégis találkozik elég bunyevác és szerb, akik csatlakoztak ehhez a párthoz, akik leköpik nacionális büszkeségüket és saját nemzetiségüket. És mi vár ezekre az elvetemedettekre? Elmagyarosodnak és elfelejtik származásukat. És igy a Magyar Pártnak irredenta céljain és müködésén kivül még a magyarokra más fontosabb hivatással is van: nemzetileg öntudatlan bunyevácok és szerbek elidegenitése.

Itt meg kell állnunk és megkérdeznünk önmagunktól: lehetséges-e és szabad-e egy nacionális pártnak egy szláv államban ilyen missziót végezni. Véleményem szerint nem lehet és nem szabad. Ha már igazán patrioták és az idegenek jogainak tisztelői vagyunk, mégis kénytelenek leszünk éber szemmel kisérni e párt müködését, hogy minden kisérletet ebben az irányban még csirájában elfojthassunk. Mi elismerjük a nemzetiségi kisebbséget és az ő polgári és politikai jogaikat, de nem ismerhetjük el mindazokat a jogokat, melyekre ők mint kisebbség igényt tartanak. Különösen pedig nem ismerhetjük el véreink elidegitésének jogát, mert elvégre nekik is meg kell érteniök, hogy mi mindazt, ami állami és nemzeti érdekeinkre káros, nem fogadhatjuk el, mint a sors ajándékát. Ha a magyarok ezt nem értik meg és a fenti értelemben folytatják müködésüket, tudják meg, hogy a szerbek acélizma meg fogja nekik mutatni az irányt, amelyen kell és muszáj haladniok.

R.

•

Közöltük ezt a cikket, annak demonstrá ása végett, hogy a radikális párt egy vajdasági hivalalos lapja milyen tonusban kezeli a magyarok szervezkedésének ügyzt. Ennél a cikknél ***rosszhiszemübb, denunciálóbb és türelmetlénebb*** **megnyilatkozás a nyilvánosság előtt a magyar szervezkedés kérdésében még nem hangzott el. Az ilyen cikk kitünően alkalmas arra, hogy** ***a magyarság és a radikális párt között helyrehozhatatlanul megzavarja azt az összhangot,*** **ami a multak tradicióin és a jelennek érdekein nyugosznak s amely visszha gnak már ugyis éppen elég zavaró momentumát kénytelen őrizni az emlékezet.**

Honnan veszi a jogcimet a radikális pártnak ez a foruma, hogy az itt élő magyarságot nemzetellenes törekvésekkel vádolja meg? ***A magyarság szervezetének nem volt egyetlen olyan megnyilatkozása sem, amely nem hangsulyozta volna a föltétlen államhüséget,*** **az állam irott törvényeinek és életérdekeinek való tökéletes engedelmességet. És hol van egyetlen** ***tette*** **a magyar szervezetnek, amelyik ellentmondott volna e eknek a hüségnyilatkozatoknak? Nagyon minimális jogászi tisztánlátás kell ahhoz, hogy a kémkedés cimén letartóztatottak ügyét ne lehessen a magyarság szervezkedésének rovására irni. Eltekintve attól,** ***hogy a letartóztatottak ellen nincs még jogerős bünösséget megállapitó itélet,*** **addig tehát a vádlottakat még nem szabad bünöseknek tartani, milyen alacsonyrendü itélkezés az, mely egy-két ember állitólagos bünössége miatt bünösnek tartja az egész nemzetiséget? És szóljunk-e arról, hogy a letartóztatottak között vannak olyanok, akik hónapok óta vannak bebörtönözve, — családjuk nyomorba taszitva, anélkül, hogy bizonyiték volna ellenük. A** ***Vojvodina*** **a legnagyobb megvetés hangján szól azokról a szlávokról, akik — szerinte — a magyar párthoz csatlakoztak. Hát nem tiltakoznék a Vojvodina a legnagyobb eréllyel az ellen, ha a szerbség nemzeti érzésére azoknak a magatartásából vonnának le következtetést, akik a magyar párthoz csatlakoztak. Ha — csupán az analogia kedvéért föltéve — van is magyar, aki vétett az államhüség ellen, az ő büne miatt épenugy nem lehet elitélni az egész magyarságot, mint — szintén csak az analogia kedvéért föltéve — a magyarsághoz csatlakozott szerbek után a szerbség faji hüségét és nemzeti érzését.**

Gonosz és rosszhiszemü ráfogás az, hogy a magyarság melengette a kommunizmus csiráit. ***Honnan küldték a kommunista képviselőket tömegesen a nemzetgyülésbe?*** **Onnan, ahol hirmondója sincs a magyarságnak.**

Nem volt még arra példa, hogy egy nemzetiséget, melynek megadták a politikai szervezkedés szabadságát, pusztán azért tartsanak államellenesnek, mert külön pártba szervezkednek. Azokat, akik hozzájárultak a magyarságnak ehhez az állásfoglalásához — ez már az unalomig ismert dolog — a következő meggondolások vezették:

Az országban nincs egy nagy kormányzó párt, aminek keretében ugy szervezkedhetne a magyarság, hogy a többi pártot ne állitsa maga ellen csatasorba. A maroknyi magyarság csak igy teheti hallhatóvá hangját, ha egységes marad. De ha egységesen a radikális pártban tömörül, maga ellen lázitja a radikális párt ellenfeleit. Ha a demokrata párthoz csatlakozik, maga ellen ingerli a demokrata párt politikai ellenségeit. Kiszámithatatlan az, hogy a jövőben melyik párt, vagy milyen pártok lesznek a közhatalom kezelői. A magyar párt pedig nem teszi függővé a magyarság jogait és a magyarok gazdasági és kulturális elhelyezkedésének biztonságát a politikai pártok sikerétől, vagy bukásától.

A ***Vojvodina*** **ördögöt fest a falra**

és megijed a saját maga által festett ördögtől. Azzal lázit a magyarság ellen, hogy az majd zászlók alatt és kompakt egységben vonu a határm gállapitó bizottság elé. Semmi tén eli oka nincs a Vojvodinának arra, hogy ilyen kitalált, csak a képzeletben élő rémmes kkel izgassa a szerbséget a magyarok ellen.

A magyarok államhüségének fényes igazolása az is, hogy az ilyen brutális rosszhiszemüségek, elképesztő inzultusok és fantasztikus vádak sem képesek megingatni őszinte és föntartás nélküli államhüségükben.

Autóbusz-közlekedés
Subotica és Palics között

Nagy hiányt fog pótolni a Subotica és Palics közti személyszállitás lebonyolitásában az a vállalkozás, amely április elején állandó autóbuszközlekedés fog létesiteni a közeli türdőtelepp l.

Ujházi Ede suboticai ékszerész autóbuszt vásárolt, mely félóránként fog Subotica és Palics közt közlekedni. Az autóbusz Suboticán a Szabadság-térről indul és a palicsi strandfürdőig megy. Utközben bárhol fel lehet rászállni, vagy lejönni, az utasok kivánságára. Ha van hely, az autóbusz utközben az utazni kivánók intésére bárhol megáll. A kocsin 16 ülő és 4 álló hely van és ennek megfelelően csak husz utast vesz fel. Az ut Suboticáról Palicsra 15 percig tart és igy a végállomásokról félóránként indul az autó. A forgalom naponta reggel 6 órától, este 11-ig tart. Az első hetekben — amikor még kevesen mennek ki Palicsra — naponta csak öt hat fordulót fog tenni az autóbusz. Egy ut öt dinárba fog kerülni.

Az automobil már itt van Suboticán, de most némi átalakitásokat végeznek rajta, ugy hogy a forgalom csak április első napjaiban fog megindulni. Ezt megelőzően a kocsit a vállalkozó közszemlére ki fogja állitani.

Hivatalnok-redukció
a suboticai városházán

Ismeretes, hogy az általános tisztviselő-redukció kapcsán Subotica városa is rendeletet kapott a városi tisztviselő-létszám csökkentésére. Amig azonban a legtöbb városban és a hivatalok nagyrészében ez a redukálás már befejezést nyert, addig Suboticán még csak az előkészületei történtek meg, maguk az elbocsátások azonban még nem vették kezdetüket.

Már hetekkel ezelőtt megtörténtek az államnyelvből való vizsgák, amelyek elsősorban lettek volna irányadók arra nézve, hogy mely tisztviselőket kell elbocsájtani a szolgálatból. A vizsgák lefolytak, bizonyos az is, hogy ezeken több tisztviselő nem felelt meg a rendeletben előirt követelményeknek, ezek a hivatalnokok most már aggódva várják is az esetleges elbocsájtásukról szóló értesitést, azonban a város részéről mégsem történt még döntés egy elbocsájtáson és négy nyugdijazáson kivül.

Amint a Bácsmegyei Napló munkatársa most értesül, a tisztviselők létszám-csökkentésének az ügye ujból aktuálissá vált. A föispán és a polgármester jelenlegi beogradi tartózkodásukat felhasználják arra is, hogy ebben a kérdésben illetékes helyen tárgyalásokat folytassanak **és ezektől** a tárgyalásoktól függ azután a további intézkedés iránya.

A város tanácsában ugyanis az a felfogás alakult ki, hogy a városi közigazgatás legtöbb ágában nemhogy létszámon felül lennének a tisztviselők, hanem *igen sok helyen kevesebb tisztviselő van a szükségesnél,* ami a közigazgatás gyorsaságának megy a rovására, a béke-létszámon felül pedig alig van valamelyik hivatalban is tisztviselő alkalmazva.

Ugy ezek a körülmények, mint talán más emberséges szempontok is arra birták a város tanácsát, hogy a hivatalnok elbocsájtást, ha lehetséges, a minimálisra redukálják és most ilyen irányban igyekszik a főispán és polgármester Beogradban hozzájárulást kieszközölni.

Orosz mozgósitás Lengyelország határán
— Lengyelország és Románia ellenrendszabályokra készülődnek —

Páris. A Matin bukaresti jelentése szerint a román kormány elhatározta, hogy két korosztályt katonai szolgálatra behiv és Besszarábiába küldi őket, ahol bolseviki ügynökök nagyobb zavargásokat idéztek. Ugyanebből a forrásból származó hirek azt is közlik, hogy a kisantant kormányaihoz érkezett hivatalos értesitések szerint a szovjetkormány nagyobb csapatokat koncentrált a lengyel-román határok mentén. *Ennek az a célja, hogy Oroszország megfélemlitse a kisantant államait.*

Ugyancsak a Matin hivatalos forrásból vett értesülése szerint a jugoszláv és román miniszterelnökök a legutóbbi bukaresti tanácskozások alkalmával a SHS. királyság formálisan kötelezte magát, hogy *Romániát politikailag és katonai támogatásban fogja részesiteni a statusquo fenntartása érdekében.* Csak ennek a megállapodásnak a létrejötte után határozta el magát Lengyelország arra, hogy a kisantanttal egy blokkban fog résztvenni a génuai konferencián.

Varsó. *A „Rzeczpospolita“ jelenti az orosz határról, hogy a Dnyeszter mentén nagyobb orosz csapatokat vontak össze. Az intézkedéseket azzal magyarázzák, hogy a szovjetkormány tart Petljura és Wrangel hadseregeinek kombinált támadásaitól a besszarábiai határ felől.*

Bécs. Lengyelországban kifüggesztették a mozgósitási parancsot, amelynek értelmeben 1867. évtől kezdve az összes védköteles évjáratoknak jelentkezniök kell.

Az állandó hadseregnek tizenhét ezredét már elinditották Oroszország határára.

Uj háboru veszélye fenyegeti Európát.

Guratti nem fogadta el a fiumei kormányelnökséget

Rómából jelentik: G u r a t t i Fiuméből ide érkezett. F a c h t a miniszterelnökkel és S c h a n z e r külügyminiszterrel folytatott tárgyalások után ugy nyilatkozott, hogy a f i u m e i k o r m á n y v e z e t é s é t ő l v i s s z a l é p.

Ez azonban nem jelenti a fiumei események végső befejeződését, Danunzió, az olasz fascisták vezére a velencei Szent Márkus terén megtartott fascista gyülésen levélben mentette ki elmaradását, de ujabb harcra hivja az olasz nemzeti eszme törhetetlen harcosait. M a r s c h i t elnök nagy beszédet tartott, amelynek során Danunziónak még egy később érkezett táviratát felolvasta. D'A n u n z i ó üdvözli a velencei fascista légiót a »nemzeti dicsőség« hervadhatatlan koszorujával övezi mindazoknak a harcosoknak a homlokát, akik a fiumei államcsinyben résztvettek.

Susak. Dacára annak, hogy az hogy rendet teremt Fiuméban, a olasz kormány többször kijelentette, fascisták folytatják garázdálkodásaikat. Ujabban sok fegyvert csempésztek be a városba. D'Anunzió megérkezését a napokban várják. A fascisták nagy falragaszokon jelzik Fiume »felszabaditójának« látogatását, akinek fogadtatására nagy előkészületeket tettek.

London. A Times beogradi tudósitója meginterjuvolta Nincsics külügyminisztert, aki kijelentette, hogy a Fachta-kormány jóindulatuan kezeli a fiumei kérdést és mindent elkövet, hogy rendet teremtsen Fiuméban. A Delia Toretta által támogatott fascistákkal szemben azonban az olasz kormány nem tud kellő eréllyel fellépni.

Róma. A lapok elégtétellel fogadják azt a hirt hogy Guratti lemondott a fiumei régensségről. A kormány magatartását azzal indokolják, hogy »a kormány az alkotmányos ut szigoru betartásával akar törvényes kormányt adni Fiumének«.

Beograd. Z a n e l l a római hiradások szerint a legközelebbi napokban Beogradba érkezik, hogy a kormányt a fiumei események lefolyásáról teljes részletességgel informálja.

A királyhalmi tragédia
haldokló áldozatának ágyánál

Elnyultan, mozdulatlanul, mint egy kifeszitett hosszu vonal, ugy fekszi az ágyon. Kerek fejéből nem lehet semmit sem látni. Vastag kötésbe bugyolálták, olyan most, mint egy friss fehér hóból összeguritott hólabda. Ebből a fehér hólabdából két bágyadt nézésü szem pislantja fáradtan az életet. Néha becsukódik és a szemhéjak vékony födelén apró kis kék erek gyerekes játszadozása fut össze labirintussá. Mikor a nyugvásba kifáradnak az izmok, ólmosan fölcsusznak, hogy rejtett kincsüket, a még élő ember pillantását sugározzák az ide vetődő napsugárba.

A fehér kötés alatt durva vágásu sebek, amelyekből széles vérrózsák szirmán minimálódott az élet. Ma már lehervadtak. A kötésre a vérrózsák bántó vörössége nem üt ki feketén.

Cserepes szájszélében már lázasabban lüktet az élet, néha mintha mosoly rántaná meg mozdulatlanságából.

Ma éjszaka, amikor ágya széléről az agyába lopódzott ujra az élet, napok óta halottan lecsukódott szája megmozdult. Lázmarta torkába vértelen tüdejéből hang futott bele. Ment tovább föl az agyába, ott képzetté sürüsödött. A képzetekből lázképek lettek, amelyeknek parázsló félénkségén a gyilkosság rejtélyei alszanak talán. A hang a képzetek, a lázképek megfultak egy szóba. Nem birta tovább egy szónál. Az orvos, az ápoló, akik éjjel-nappal ott ülnek az ágya mellett, hiába várták a magára eszmélés tanuságtételét, mert csak annyi volt az egész:

— Gazemberek.

Tovább nem tudta mondani Lakos Sándor, a szempillájára ránekezedett az éjszaka. Nyelvének és agyának működését ujra pihenőre parancsolta a láz.

Azóta megint ugy fekszik mozdulatlanul, hangtalanul, mint egy kifeszitett hosszu vonal.

Pedig a terem csöndessége mohó szomjusággal várja a szavakat. A többi nagy beteg, akik a szobában fekszenek, szordinot tesznek a jajaikra, hogy ne zavarják Lakó Sándor hangtalan vivódását. Az orvos, az ápolók, máskor kemény arcát a részvét elömlése puhitja meg.

A királyhalmi családirtás titka igy még nincs megfejtve. A titok egyelőre élő hordozója Lakó Sándor, hat fejszecsapás sulya alatt még a halál karján szendereg.

Tovább tart a délafrikai polgárharcz

Az angol gyarmatokon a helyzet még mindig kritikus. Indiában az angol hatóságok széleskörü óvóintézkedéseket tettek az esetleges fölkelés leverésére. Délafrikában a munkásokat még nem sikerült lefegyverezni. Az angol kormány megbizásából Smuts tábornok vezeti a katonai operációkat a felkelők ellen, akik, mint a jelentések irül hozzák, elszántan védekeznek és nem hajlandók kapitulálni a kormánycsapatok előtt.

Legujabb táviratainak a következők:

Bécs. A Neues Wiener Journalnak jelentik Londonból: Az indiai helyzetről érkező hirek mind komolyabbak. Az angol sajtó egy része azon aggódik, hogy Gandhi elfogatása *jeladás lesz általános felkeléshez.* Több ismert mohamedán vezér néhány nap óta eltünt. Igen sok boltot bezártak, mert a tulajdonosnak és alkalmazottaiknak rendőrszolgálatot kell végezniök. Számos helyen a rendőrség megerősitésére behivták a polgárőrséget. Az angol ujságok azt hiszik, *hogy Gandhit Szent Ilona szigetére fogják számüzni.*

London. Johannesburgi jelentések szerint a dorhami könnyü lovasságnak, amely az egészen elzárt rendőrségnek akart segitségére menni, előbb át kellett törni a tüzérség zárótüzét. A kormánycsapatok elfoglalták Bragbant s most Marisburgban intéztek támadást a sztrájkolók ellen. A hadmüveletek kielégitő módon folynak. Mintegy ezer embert tartóztattak le. A forsburgi sztrájkolók parancsnokságát felszólitották, hogy állásaikat üritsék ki, mert különben tüzelnek rájuk.

London. A lapok jelentése szerint a lázadó délafrikai munkásokkal vasárnap óta nagy harcokat vivnak a kormánycsapatok. A lázadó munkások elszántan védekeznek.

London. Az angol alsóházban szerdán nagy vita folyt az egyiptomi kérdésről. Az ellenzék kifogásolta, hogy Egyiptomnak csak most adták meg azokat az engedményeket, amiket három évvel ezelőtt kellett volna megadni és igy el lehe-

tett volna kerülni a véres zavargásokat. Követelte az ellenzék, hogy Zag'ul basát bocsássák szabadon. Taskend tábornok kijelentette, hogy a jelen pillanatban, amikor az irországi és indiai horizont viharfelhőktől terhes, Anglia nem adhatja fel Egyiptomot és a suezi csatornát, amelyek összekötik a birodalom keleti és nyugati részét.

Chamberlain külügyminiszter kijelentette, hogy Zaglul pasa esetleges visszatérését csak Allenby tábornok engedheti meg.

A vita ezzel bezárult.

—

Eitel Frigyes herceg felesége pört indit rágalmazói ellen

Irtunk arról a botrányos válópörről, amelyet most tárgyaltak Berlinben. Báró Plettenberg gárdakapitány felesége inditott válópört az ura ellen, azon a cimen, hogy a férj állandó viszonyt folytatott Eitel Frigyes herceg feleeégével.

Eitel Frigyes porosz herceg feleségének ügyvédje nyilatkozatot tesz közzé a Berliner Tageblatt-ban. Arra hivatkozik, hogy berlini lapoknak angol és amerikai ujságokból vett hiradása szerint Eitel Frigyes herceg felesége Plettenberg bárónénak, a potsdami országos törvényszék előtt letárgyalt válópörében beismerte, hogy meghitt viszony füzte báró Plettenberghez, az oldenburgi nagyherceg volt szárnysegédéhez. Az ügyvéd kijelenti, hogy ezek a hiradások *rágalmazó célzatu hazugságok*, amelyeknek terjesztői ellen büntetőfeljelentést fog tenni.

Plettenberg báróné ügyvédje pedig a Lokalanzeigerben nyilatkozik. Ő is azt állitja, hogy Eitel Frigyes herceg felesége *nem azt vallotta, hogy viszonya volt báró Plettenberggel. Szerinte az angol és amerikai lapok találták ki a hercegnőnek azt a vallomását, hogy már leánykorában viszonyt folytatott Plettenberg báróval.*

Ezzel kapcsolatban a Vossische Zeitung arra emlékeztet, hogy már 1914-ben Eitel Frigyes herceg felesége, aki akkortájt még Zsófia Sarolta oldenburgi hercegkisasszony volt, sajtópört inditott a Braunschweiger Landeszeitung főszerkesztője ellen, aki lapjában célzásokat tett báró Plettenbergnek a hercegkisasszonnyal való meg nem engedett viszonyára. Báró Plettenberget büntetésből Washingtonba helyezték át, ahol később az oldenburgi nagyherceg is személyesen fölkereste, a hercegkisasszonyt pedig a Rivierára küldték, hogy elfelejtse szerelmét. A braunschweigi lap főszerkesztőjét akkoriban négyhónapi börtönbüntetéssel sujtották. A Vossische Zeitunk most annak a régi pörnek ujrafölvételét sürgeti, minthogy az itélet jogi tévedés következménye volt.

Lloyd George nem mond le

[illegible]on. Azokkal a hirekkel szem[illegible] [illegible]elyek Lloyd George lemon[illegible] [illegible]szöbön állón k jelentették, [illegible]kes hely n ügy értesültünk, [illegible]oyd George egyáltalán nem [illegible]zik a genuai konferencia[illegible] [illegible]ni, sőt résztvesz a konfe[illegible] és ki fogja fejteni olyirányu [illegible]nját, amellyel igyekszi Amerika részvételét megvalósitani.

Lloyd George lemondásáról szóló hirek szoros kapcsolatban vannak a genuai konferenciával.

Páris. A francia kormány hozzájárult, hogy március 20 án Londonban megkezdődjék a genuai konferenciát előkészitő tanácskozás. A szövetséges három nagyhatalom külügyminisztere március 22-én jön össze a görög-török kérdés végett.

Rosszul megy az üzlet a schiebereknek

Eladják hirtelen szerzett ékszereiket — Nagy kinálat az ékszerpiacon

A konjunktura furcsa és szeszélyes dolog: egyszer kegyébe veszi az embereket, hogy azután hirtelen elhagyja őket és akik hirtelen meggazdagodtak, lassanként kénytelenek fölélni a gyorsan szerzett vagyont. Már régen megszünt az az idő, amikor a schieberek és valutások korszaka virágzott. A szigoru határzár véget vetett a nagyban való csempészetnek, a valutarendeletek és a gazdasági élet normálisabb folyamata pedig végét szakitották a valutaspekulációnak és igy a százezres nyereségeknek is.

Sok ember van, akiknek éveken át létbázisát egyedül ez a könnyü kereseti alkalom képezte és elszoktak a rendszeres, produktiv munkától. Elsősorban ezek érzik most az élet megdrágulását is és akik a könnyen jött pénzt könnyelmüen szórták, — most már, készpénzük fogyatékán, a „jobb időkben" vett ékszereiket is kénytelenek eladni.

Kik adnak el ékszert?

Egy ékszerész mesélte, hogy állandóan sok ékszert kinálnak eladásra. Ma az ékszerészüzlet inkább vásárlásból, mint eladásból áll. Vevő nincs, mert a közönségnek nem jut erre. Az egyre fokozódó drágaság inkább arra kényszeriti az embereket, hogy meglevő értéktárgyaikat eladják. Rendkivül érdekes jelenség, hogy ma az eladók nagyrésze azok közül a bizonytalan foglalkozásu egyének közül kerül ki, akik másfél és két év előtt — a csempészés és valutaspekuláció virágkorszakában — vásárolták az ékszereket. Munkás, hivatalnok már régóta nem ad el, mert ezek már régen tuladtak minden ékszerükön.

Jámbor csalás

Az eladók közt látni ma olyanokat is, akik valamikor a jobbmóduak közé tartoztak és akik régi családi ékszereiket bocsátják áruba, vagy olyan nagyértékü és feltünést keltő ékszereket, melyekről ismerőseiknek tudomásuk van. Ezek továbbra is meg akarják őrizni a látszatot és azért csak a *drágaköveket adják el* az ékszerekből és hamis köveket tétetnek a helyükbe. Az ékszerész információja szerint a Subotican még viselt ékszereknek *öt százalékában* már ilyen kicserélt, hamis kövek vannak.

Drága az arany

Amint a valuta romlott, természetesen ennek megfelelően drágult az arany és az ezüst is. Az ékszerészek a 14 karátos aranytárgyak grammját 120 koronáért adják, az ezüst ára 6 korona grammonként. Vételnél az arany-ékszerek beváltási ára — mint törmelék-árué — 80 korona, az ezüsté 3 korona grammonként.

A brilliáns karátja, 1 karátot meghaladó nagyságu daraboknál, 40 000 koronába kerül.

Csak régi órák vannak forgalomban

Még zsebórákat is inkább eladnak, mint vesznek az emberek. A forgalomban egyébként alig van uj óra, mert Svájcból a frank magas árfolyama és a nagy vám miatt nem hoznak be órát. Egy közönséges zsebóra Svájcban 10 frankba kerül, amit itt a vámot is beleszámitva, nem lehet 800 koronán alul adni. Egy arany Glashütte, melynek ára Svájcban 300 frank, itt 18000 korona. Régi órákat is alig lehet értékesiteni, mert egy nikkel Omega óra is kéz alatt 1200 koronába kerül. Ujonnan ennek ára 2000 korona

Keskeny jegygyürük

Az egyedüli tárgy, amit még el lehet adni, a jegygyürü. A mai sulyos időkben is arany jegygyürüt vesznek, bár a gyürük formája, alkalmazkodva a drágasághoz, némikép változást szenvedett. Most ugyanis a széles és sok aranyat igénylő gyürük helyett a keskeny, angol formáju, domboru felületü a divat. Egy pár jegygyürü 1200 koronába kerül.

Hiába, ma még a házasság bevezetése is egyre drágul, nem csoda, hogy mind kevesebb lesz azoknak a száma, akik rászánják magukat arra a lépésre, amely jegygyürü-vétellel kezdődik . . .

Az Osztrák-Magyar Bank részvényesei nem kapnak aranyat

Bécs. Az Osztrák-Magyar Bank likvidálása ügyében folyó tárgyalások ma m glepő fordulatra vezettek. A részvényesek tudvalevőleg a bank aranykészletéből is igényeltek részesedést és a bank maga támogatta is ezt az igényt. A nemzeti államok képviselőinek azonban sikerült a maguk álláspontját érvényesiteni, mely szerint csak az államok részesednek aranyban, a részvényesek azonban nem.

Itteni pénzügyi körökben ugy hirlik, hogy az érdekeltek között óriási a felzudulás e miatt. A részvényesek elhatározták, hogy — ha a hir megfelel a valóságnak — sérelmükkel közösen fordulnak a jóvátételi bizottsághoz, illetve a nagykövetek tanácsához. A részvényesek elkeseredése annál inkább érthető, mert a likvidáczió még az egyes bankoknál lévő reálitásokból sem részesiti őket.

Kötelezvényt iratnak alá az egységes párt jelöltjeivel

A kormány befejezte a pártok kiküldötteivel a kerületek beosztásáról szóló rendelettervezet megtárgyalását. A tárgyalásokon a szociáldemokratapárt kiküldöttei is résztvettek. A kerületi beosztás felett véglegesen a pénteki minisztertanács fog dönteni s a rendelet vasárnap jelenik meg a hivatalos lapban.

Egyébként serényen folyik a választás közigazgatási előkészitése. A mai hivatalos lap két rendeletet közöl, mind a kettő a választási eljárás részleteit szabályozza.

Kerületek tehát még nincsenek s az ország már is tul van zsufolva a jelöltektől. Az eddigi jelölések száma már felül van a 2400-on.

Az internálások reviziója

Politikai körökben még mindig azt hiszik, hogy a belügyminiszter Budapestet három kerülettel fogja megajándékozni. A szociáldemokrata párt vezetőségének megbizottjai felkeresték a belügyminisztert és tárgyaltak vele. Ezuttal nem volt szó a budapesti kerületi beosztásról, mert a szociáldemokrata-párt állja eredeti álláspontját, azt, hogy Budapestet egyetlen lajstromos kerületté kell alakitani. Ezt az álláspontot a kormány is ismeri és tudja azt is, hogy a szociáldemokrata párt ebből a szempontból *nem alkuszik* senkivel. A munkásság megbizottjai *az internálások és a rendőri jelentkezések* kérdésében tárgyaltak a belügyminiszterrel. Ujból előterjesztették azt a kivánságukat, hogy a kormány sürgősen adja közre az ezzel kapcsolatos rendeleteket és azokat hajtsa végre, másrészt *felemelték szavukat az egyesülés, gyülekezés és szervezkedés szabadságát sértő eseményekkel szemben* és kérték a belügyminisztert, hogy gondoskodjék a gyökeres orvoslásról. A miniszter megigérte, hogy *sürgősen revizió alá veszi az internálással és a rendőri jelentkezésekkel kapcsolatos kérdéskomplexumot és a többi felpanaszolt sérelmet is meg fogja vizsgálni.*

Reverzálist követel a kormánypárt

A kormánypárt reverzálist követel minden egyes jelöltjétől. A reverzális igy hangzik:

„Alulirott, mint a párt tagja, kijelentem, hogy a párt programját ismerem, azt hiven megtartom és másokkal is megtartatom. Különösképpen hangsulyozom, hogy hü leszek a jelenlegi alkotmányos rendhez, továbbá a keresztény agrár gondolathoz, valamint a pártnak a királykérdésben elfoglalt és az 1920: I., 1920: XVII. és 1921: XLVII. t.-c.-ben lefektetett álláspontjához".

Csak az a különös, hogy sok olyan jelölt is aláirta már a reverzálist, akik a választók előtt ennek ellenkezőjére nyiltan legitimistáknak vallják magukat. S nem érdektelen az sem, hogy a jelöltek már most kötelezik magukat annak a programmnak betartására, amit Bethlen István csak vasárnap fog Hódmező-Vásárhelyen kifejteni.

Folyik az akció Gömbös ellen

A régi kisgazdapárt vezetőségéből kiszivárgott hirek szerint a kisgazdák mozgalma egyáltalán nem szünt meg és szó sincs róla, hogy az akció elaludt. A főcél az — mondották —, hogy

Gömbös Gyula eltávolittassék a választási diktátori polcról

s ugyancsak eltávolittassék adlátusa, Dánér Béla is, aki szélsőséges, tulzó felfogásával a legnagyobb népszerütlenségnek örvend. A mozgalomról — mondották tovább — most már tudomással birnak az egész országban, a vidéki szervezeteink erőteljes akcióba léptek és az elégedetlenségnek a hullámai el fognak érni a vidékről a fővárosba.

Háborus legenda

Hogy hogyan születik meg a legenda, annak a titkán már sokan törték a fejüket, de senki sem találta meg a kiindulási pontot.

Mindenesetre van valami hasonlatos benne a régi falusi házakhoz, amiket nyomban kastélynak neveznek, mihelyt valaki alispán lett a vármegyében. Egyszer felépitették a házat, aztán hogy multak az idők, szaporodott a család, valamit hozzá kellett toldani. Később — tegyük fel — a familia nagyon ragaszkodott a leánygyerekekez, nem szivesen adta ki a házból, odavették hát magukhoz az urával, az uj családalapitóval együtt s ez további toldaléképületeket tett kivánatossá. A falakat egyformán koptatja az eső és hó, veri a szél, jön egyszer csak az idegen s nem tudja megállapitani, ki milyen részt ragasztott az alapépülethez.

A legendák is szimpla kis épitkezések kezdetben, később alakulnak át kastéllyá, mikor hozzájuk nyult a fantázia és szószaporitás sok érdemes épitőmestere, de a kezük munkája már felismerhetetlen.

Az utóbbi esztendőkben a háboru vetett fel uj próblémákat. Nyomban megállapithatjuk, hogy a közönség mélyebb érdeklődése nélkül. A háborus irodalom vagy unalmas volt annál a közvetlenségnél fogva, amit a sokkal reálisabb háboru nyujtott, vagy hirtelen készült és a gyorstalpalás benyomását keltette. Lesz-e jövője? — ma nem mondhatjuk meg előre. Talán az indulatoktól teljesen megtisztult szemü utód, amely ámulva kérdi, hogy miért kellett hétmillió embernek meghalnia, — jobban eljut a mélységeihez.

A körülötte támadt kérdések ma még kavarognak s igen egyoldaluak az egész világirodalomban. Nincs is más variációju téma, mint hogy a katona haza jön a háboruból s azalatt a felesége mást szeretett meg. Ezt a tárgyat nyuzzák, dagasztják, émelyitik anélkül, hogy mélyitenék, pedig talán lehetne. Négy öt-hét évi távollét elég ahhoz, hogy elszokjanak egymástól az emberek, még ha házastársak is. A viszontlátáskor aztán valósággal két idegen áll egymásal szemben, ujabb kötelékek nélkül is más lett az asszony és jaj, de különösek a gyerekek, akik mászkáló apróságok voltak 1914-ben s most felnevelkedvén, bámulva néznek egy idegen emberre, aki azt mondja, hogy ő az apjuk.

. . . A héten azt mondják nekünk:

— Érdekes emberek jártak ma a korzón. Hét esztendei orosz fogság után hazajött valaki, akit két év előtt hivatalosan holttányilvánitottak. A felesége erre férj hezment a sógorához. Az első férj azonban nem vette tragikusan a dolgot, mert ő is asszonyt hozott magával, sőt gyereket. Most mindnyájan bele vannak nyugodva a helyzetbe s élnek az uj élet szerint tovább.

Tamáskodtunk egy sort benne, hogy ez igy mehet-e, hiszen ha a törvény téved, ki szokta azt igazitani, amiként hogy a felületes adatok alapján holttányilvánitott ember sem monhatja, hogy én kivül állok minden törvényen, kötelezettségen, hiszen irás van róla, hogy meghaltam.

— Neveket kérünk, kik a szereplők?

— Azt nem tudom, de itt sétáltak mindnyájan.

— Ön látta őket?

— Én nem, de olyantól hallottam, aki látta.

Mindegy. Van már egy pontunk, amelyen tovább haladhatunk, elmentünk tehát az idézett fotráshoz.

— Kérem, mondta az, én nem tudom, hogy igaz-e, mert nekem is mesélték.

Azonban adott egy cimet, hogy állitólag ő az, aki elvette az özvegy sógornőjét.

Haladtunk tovább.

— Jó napot, jó napot, hallottuk, hogy megérkezett a fivére.

Az ember arca elborult.

— Dehogy érkezett szegény, meghalt az régen, hivatalosan állapitották meg róla. Néha jönnek bolond hirek, hogy ezekkel, meg amazokkal volt együtt, nyomban érdeklődünk, de rendesen kiderül, hogy alaptalan mende-monda volt.

Elmondjuk nagyjában, mit hallottunk róla, milyen regényeket szőnek körülöttünk. Csak mosolyog.

— A Bajai-ut környékén csakugyan beszéltek valami ilyenfélét, de nem rólunk.

Megnevez egy susztert, akihez az állitólagos szálak vezetnek.

Ha már benne vagyunk a kutakodásban, ne sajnáljuk a fáradságot, látogassunk el a rokonszenves iparoshoz. Az épen nagy munkában van, kaptafát farag. Néha maga elé tartja, gyönyörködik benne, hogy helyesek-e az arányai?

— Beszélik, beszélik, de nem tudom, mi igaz belőle. Én kérem még 1920 nyarán hazajöttem, de eddig sosem voltam nős. Most foglalkozom a gondolattal. Egyébként sem errefelé történt, ha megtörtént, hanem Palicson mondanak egy péket, nyilván ő az eset hőse.

Nem mentünk tovább, mert tartottunk tőle, hogy hiábavaló lesz a további fáradozásunk is, amiként hogy hivatalos helyen történt érdeklődésünkre is azt a választ kaptuk, hogy nem tudnak ilyesmiről.

Végül is csak a bajai-uti suszter kaptafája maradt meg az emlékezetünkben. Épp olyan ez a legenda, mint az a fadarab: egyforma cipőt, avagy mesét, feszitenek rá. A különbség legföljebb annyi, hogy az egyiket szögezik, a másikat varrják, a felsőrészt pedig több-kevesebb igyekezettel kicifrázzák.

Bonyodalom Amerikával a német megszállás költsége miatt

— A párisi pénzügyi értekezlet eredménye —

A szövetséges pénzügyminiszterek párisi értekezlete befejeződött. Az értekezlet lefolyásáról annyit tudunk, hogy időnként némi véleményeltérések voltak ugyan a szövetségesek között, de végső eredményben ismét — a francia álláspont győzött. Az értekezletről kiadott hivatalos jelentés szerint a szövetségesek megbeszélték a német jóvátételi összegeknek egymás között való fölosztását s ezzel kapcsolatosan a következőkben állapodtak meg: A német fizetések dolgát továbbra is meghagyják a jóvátételi bizottság hatáskörében, de külön-külön mindegyik szövetséges utasitja a maga képviselőjét, hogy lehetően konkrét megoldásokra és a törlesztések biztositására törekedjenek, még pedig a német pénzügyi helyzet megjavitásával, az effektiv ellenőrzés keresztülvitelével s egy Németország számlájára folyeendő külföldi kölcsönnel, amelynek fedezésére a német vámok s a birodalom egyébb pénzforrásai szolgálnak.

De Lasterye francia pénzügyminiszter keresztülvitte, hogy a tavaly májusban, a londoni ultimátum idejében sietve elrendelt francia mozgositás költségét Németországnak meg kell fizetnie. A hivatalos kommünikében emlitett külföldi kölcsönt a német adósság törlesztésére fogják forditani s mint a Havas-iroda jelenti, tizennégy milliárdnyi összegre is emelkedhetik, mert a különféle vámok, köztük a továbbra is fönmaradó huszonhat százalékos tarifa, amelyet a német kivitel után szednek, bőséges fedezetet nyujt.

Alig hogy a pénzügyminiszterek értekezlete véget ért, bombaként sujt le az a washingtoni hir, hogy az Egyesült-Államok kormánya is követeli a maga megszállási költségének megfizetését. A »Newyork Herald« jelentése szerint a washingtoni kormány ezt a követelését érinthetetlen adósságnak tekinti s elutasitását egészen szokatlan eljárásnak minősitené. A párisi »Temps« azt a megjegyzést füzi ehhez, hogy az Egyesült-Államoknak kétségkivül joguk van hozá, hogy a német megszállás költségét megtérittessék, de — nem a szövetségesekkel, mert Amerika nem ratifikálta a versaillesi szerződést. Amerika számára — mondja a »Temps« — két lehetőség van: ha nem ratifikálja a versaillesi szerződést, akkor Németországon kell a katonai megszállás költségeit behajtania, még pedig abból a tizenkét milliárdból, amelyet a szövetségesek a londoni szerződésben elengedtek neki. Ha azonban Amerika csatlakozik a versaillesi szerződéshez, akkor ő is részesedhetik azokban a német jóvátételi összegekben, amelyek a szövetségesek rendelkezésére állanak.

A »Temps« nagyon egyszerünek látja a dolgot, de Amerika aligha fog ilyen könnyedén belemenni akár a versaillesi szerződés elismerésébe, akár pedig a szövetségeseknek nyujtott államkölcsönök hosszu ideig való függőben tartásába. Erre vall az is, hogy a pénzügyminiszterek mostani értekezlete is csak általánosságban foglalkozott a visszatérités kérdésével, de határozatot nem hozott.

A moratórium dolgáról, amelyet a cannesi értekezlet az utolsó napon tudvalevően ideiglenesen megadott Németországnak, a most befejeződött párisi értekezlet határozata értelmében a jóvátételi bizottság fog véglegesen dönteni. Berlinben azt hiszik, hogy a bizottság már a legközelebbi napokban határozni fog a halasztásról s meg fogja állapitani azokat a biztositékokat, amelyeket Németországnak nyujtania kell.

Londonból jelentik: Londoni illetékes amerikai helyen kijelentették, hogy az amerikai kormánynak Boudenhez, párisi képviselőjéhez intézett utasitását ugy lehet tekinteni, mint kiegészitését annak az álláspontnak, amelyet Amerika a génuai meghivás visszautasitásával tanusitott. Ennek a visszautasitásnak oka egyrészt az, hogy Amerika nem óhajt tulkorán hivatalos viszonyba kerülni az orosz bolsevikiekkel, másrészt Amerikának az a kivánsága, hogy végre szünjön meg a jóvátételi kérdésben való bizonytalanság. Az Egyesült-Államok eljárása azt a tényt tárja a szövetségesek elé, hogy a német terület megszállásának költségei nincsenek arányban azzal az adósággal, amelynek biztonságáért a megszállás történt és hogy az egész fizetési és szanálási tervet gyakorlati szempontból meg kell változtatni.

Ahol a lakáshivatalt kilakoltatják

A bécsi első kerületi járásbiróságnak érdekes pőre van. Hónapokkal ezelőtt a »német lovagrend« feljelentést tett az első kerületi lakáshivatal ellen és a feljelentésben kérte a járásbiróságot, hogy a Parkringen 8. szám alatt lévő palotájából lakoltassa ki a lakáshivatalt, mert a lakásra a változott viszonyok folytán szüksége van. A lakásh többszöri felmondás után sem hajlandó a palotából kiköltözni, kéri a lovag-rend a járásbiró hogy karhatalom igénybevét hajtsa végre a kilakoltatást.

A járásbiróság több tárgyalá zött ki az ügyben, amelyek megállapitotta, hogy a lakás donosának tényleg joga van a lakáshoz, mert a felmondási ok olyan, melynek alapján minden halandó lakó, ha az maga a lakáshivatal is, kilakoltatható.

A bizonyitás után a biróság helyt adott a kérelemnek és kimondta, hogy a lakáshivatal zárós határidőn belül kiköltözni köteles.

— Igen ám, de hová? — mondta a lakáshivatal és halasztást kért, amig Bécsben az épitkezések megindulnak. A kérelemnek nem adtak helyt. A határidő letteltével karhatalom jelent meg a lakáshivatalban és éppen ugy, mint más lakót, aki elveszti jogát, de nem akar még sem a változtathatatlanba belenyugodni, szigoru rendőr bácsik kilakoltatták.

Bécsben van törvénytisztelet és pártatlan biróság.

A
„JUGOSLAVIA"
ÁLT. BIZTOSITÓ TÁRSASÁG
kötvénykiállitási joggal felruházott
SOMBOR!
főügynökségének vezetésével
SCHÖNFELD HUGÓ kizatott meg.
Iroda: Trg. Stepanovića, volt nagytőzsde. — Telefon 41.

A gabonakereskedők és az áresés

Megírtuk, hogy a gabona áresése nagy veszteségeket okozott egyes gabonacégeknek, akik a hausse idején nagyobb mennyiségű árut szereztek be. Ezzel kapcsolatban szabadkai kereskedői körökben néhány kisebb vajdasági cég megrendüléséről is beszéltek. Mint megbizható forrásból értesülünk, a gabonakereskedő cégek közül eddig még egyiket sem érte olyan veszteség, amely a cég fennmaradását veszélyeztette volna. Tény, hogy a nagyobb készletekkel rendelkező kereskedők vesztesége tekintélyes összegekre rug, ez azonban még sem akkora, hogy ez fizetőképességüket befolyásolná.

A sombori Kereskedők és Gyárosok Testületének gabona-szakosztálya közli velünk, hogy *tagjai közül egyiket sem érte olyan veszteség, mely fizetőképességüket a legcsekélyebb mértékben befolyásolná.* A közlést, bár ennek ellenkezőjét senkisem állította, annál teljes bizalommal regisztráljuk, mert ma Zombor a gabonakereskedelem egyik fontos központja s örvendetes, ha megállapitjuk, hogy az ottani jó hirü gabonakereskedelem a válság dacára is szilárd maradt.

Ezzel kapcsolatban megemlitjük, hogy a gabonaárakban ma némi szilárdság mutatkozott. A novisadi tőzsdén buzában 1500 koronás áron kötés jött létre.

Budapesten a buza ára ma 50 koronával emelkedett.

—

Az antant tartja Schober kancellárt a nagynémetekkel szemben

— Az osztrák kormányválság bonyodalmai —

Az uj kormány megalakitása körül folyó tárgyalásokban a mai nap folyamán fordulat történt. Eddig ugy állt a helyzet, hogy Schober kancellár visszalép és helyét Ender dr., a voraribergi tartományi főnök, foglalja el. Ma azonban ismét az a helyzet, hogy Schober szövetségi kancellár valószinüleg megmarad hivatalában. Ez a fordulat arra vezethető vissza, hogy Mr. Young, az angol megbizott, hir szerint, kijelentette, hogy az ántánt a kilátásba helyezett hitelek folyósitását Schober megmaradásától teszi függővé. Ilyen körülmények között Schober szövetségi kancellár kijelentette, hogy esetleg még abban az esetben is, ha a nagynémetek nem vennének részt a kormányban, vállalja a kormányzást egy olyan többséggel, amely a keresztényszocialistákból, a német parasztpártból és Czernin gróffból áll, amely tehát mindössze csak két fönyi többséggel rendelkezik. A nagynémetek döntése a birodalmi pártvezetőség holnapi ülésén történik meg.

A mérsékelt sajtó és a bécsi közvélemény jelentős részének nézete szerint a politikai helyzet kiéleződésének főoka a nagynémeteknek Schober ellen táplált ellenszenve. Ha a nagynémetek hajlandók lettek volna még a mult hét elején lefolyt tárgyalások alkalmával bizonyos engedmények árán Schober ellen lépni szerelni, sem az angol kölcsön folyósitása nem ütközött volna nehézségekbe, sem a nagy valutahossz nem következett volna be, amelyet minden valószinüség szerint ujabb drágulás fog követni.

A nagynémet párt egyik vezetőtagját alkalmam volt ma megkérdezni, hogy mennyiben jogosultak azok a szemrehányások, amelyekkel a nagynémeteket illetik?

— Tény az, — mondotta informátorom, — hogy a nagynémet párt minden erejével arra törekszik, hogy Schober helyett olyan egyéniség kerüljön a kormány élére, aki Ausztriát a mai válságos politikai és gazdasági helyzetből ki tudja vezetni. Az ántántkörök felfogásával ellentétben a meggyőződésünk az, hogy Schober működése nemcsak a nagynémet párt politikai nézőpontjából nem állja meg a kritikát, hanem további hivatalban maradása az ország legfőbb érdekeit veszélyezteti. Schobert nem támogathatjuk a német nemzeti politika megtagadása nélkül. Ő volt az, aki a csehországi németek ügyét a lanai szerződéssel beláthető időre teljesen kilátástalanná tette. Ő volt az, aki első sorban a németség legnagyobb ellenségeivel, a csehekkel, szövetkezett és — bármennyire igyekeznek cáfolni — ha hivatalban marad, akkor Ausztriát teljesen a kisántánt karjaiba fogja hajtani. De Schober távozását követelnünk kell az államférfiui tulajdonságok hiánya miatt is, mert minden képzeletet felülmuló hiszékenysége kiszolgáltatja őt diplomácia cselfogásainak. Tudunk részleteket a lanai találkozásról, melyekből arra kell következtetni, hogy minden másként történt volna, ha Schober belátott volna azon államférfiak lelkébe, akikkel szemben állott. El vagyunk készülve arra, hogy Schober megmaradását mindenképpen megakadályozzuk. Meg vagyunk győződve, hogy az asztriai németség nekünk fog majd igazat adni.

Schober kancellár hivatalba maradását tehát némiképp a kisántánt diplomáciai győzelmének lehet tekinteni. Ez az első jel arra, hogy az ántánt némi közeledéssel szolgálja a kis-ántánt céljait.

A lewisit

Ez a finom és szinte behizelgően hangzó szó a háboru utolsó heteiben röppent szét a háboruskodó országok, főként pedig a központi hatalmak népei felett. És ez a finoman hangzó és kecsesen lépdelő szó a borzalmat és halált jelentette, a legkegyetlenebb borzalmat és a leggyorsabb halált, amelytől még a világháboru rémségeiben elfásult emberek is visszarettentek. De talán már alig emlékezünk erre a névre, amely a békekötés után gyorsan feledésbe ment. A lewisit egy gáznak a neve, amelyet a new-orleansi (Amerikai Egyesült-Államok) egyetem egyik tanára, Lewis, a világháboru vége felé fedezett fel. Ennek a vegyiszernek a gázai hetvenszerte gyilkolóbbak az addig ismert és a háboruban használatos Igmérgesebb gázoknál. Ezt a szert a feltalálójáról nevezték el lewisitnek és a Worlds Work legujabb száma leirja a tulajdonságait. Olajforma folyadék, ámra-szinü és geránium-virág szagu; könnyen robban és vizzel érintkezve meggyul. Gázából a legkisebb mennyiség belehelve halált okoz; megmérgezi a vért, megtámadja a tüdőt, a gégét, a szivet és a vesét. Ha egy csepp belőle a kézre hull, néhány óra mulva kinos agónia között halált idéz elő.

Teljesen ismeretlen a vegyi összetétele. A legnagyobb titokban gyártották a wilougsnyi gyárban. A munkások az egész gyártási idő alatt önkéntes fogolyként a gyár épületébe voltak zárva. Bár a gyártás roppant veszéllyel járt, mert semmiféle gázmaszk nem védelmezhette őket a halálól, a nyolcszáz munkás közül a gyártás ideje alatt csak egy halt meg, de az sem a méregtől, hanem influenza következtében.

A munkásokat külön erre a célra szerkesztett ruházat védte meg a mérgezéstől. A háboru befejeztéig 150 tonna lewisitet készitettek és a gyár ugy volt felszerelve, hogy naponként tiz tonnát lehetett belőle gyártani. A százötven tonna lewisit elégséges lett volna Németország fele lakosságának elpusztitására, ha a méregtartányokat a legjobban kiválasztott helyekre vethették volna. Két módon gondolták el az uj gázbombák kivetését: 24 kilométer távolságra hordó, 20 centiméter átmérőjü ágyuból kilöve és repülőgépről ledobva.

Szerencsére a fegyverszünet megakadályozta ennek a gyilkos méregnek az alkalmazását. A százötven tonna lewisitet külön erre a célra összeállitott vonatra tették, katonák és gépészek őrizetével Baltimoreba szállitották, itt hajóra rakták és 80 kilométernyire a parttól 900 méter mélységü tengerfenékre sülyesztették.

A lewisitből ma már — legalább is ezt állitják — csak csekély mennyiséget őriznek gondosan elzárva az Amerikai Egyesült-Államok hadügyminisztériumában. Azt állitják, hogy még a gyárat is, amelyben előállitották, földig lerombolták. Si non e vero e ben trovato.

Gorkij Maxim:

A kispolgár

A kispolgár nagyon sokszor állott már a tudományos kritika és az irodalmi közvélemény itélőszéke előtt. Amióta a polgári társadalom dialektikája kinevelte ezt az embertipust a tudomány emberei sokszor hoztak ellene sulyos verdiktet, politika sokszor vitte a vicclapok hasábjaira és az irodalom sokszor tette nevetségessé a szinpadokon. Hosszu ideig a kispolgár volt minden antikapitalista gyülöletnek céltáblája. A kapitalizmus életrekelésének klasszikus idejében különösen sokat támadták, mert a tröstök és iparbárók szervezeteinek hatalmas fölfejlődésében vetődött föl legerőteljesebben a kispolgár korszerütlensége, gazdasági és ideológiai anakronizmusa. A polgári társadalom ezidőbeli nekilendülése leleplezte a kispolgár politikai és etikai csődjét, szétdulta patinás tradiciókon vegetáló patriarchalis poézisét és kiméletlenül megmutatta eliszaposodott életének minden romlottságát, szegénységét és szánalmas anarchiáját, mely minden uj szándék, minden fejlődés és minden uj hit elé a maga antagonizmusának konok barrikádjait szegezte. *Nietzsche* és *Tolsztoj*, ha másmilyen módon is, a kispolgár ellen, a kispolgári ideológia ellen szólaltak föl legtöbbször. És Shaw az angol polgári társadalom kispolgári babonás konzervatizmusát pellengérezte ki eddig is minden irásában.

A kispolgárt, mint emberfajtát, mint a mai rend szánalomraméltó embertipusát, a háboru utáni forradalmakban különösen megvilágitották az események. Gorkij Maxim a megrendült polgári társadalom osztályüzdelmeinek kellős közepén látta a kispolgárt, mint ijedten, pőrére vetkőzve, rendből kiüzötten és halálsápadtan forgolódott a nagy felborulásban. Látta, amint az oblomovizmus nagy bűnével céltalanul, minden aktivitás nélkül kiáltozott rendért, békéért és nyugalomért. Gorkij, aki a cári absolutizmus helyén örömmel üdvözölte a forradalmi Oroszországot, ezt a kispolgár vette tollára és erről a kispolgárról mondja meg őszintén és gorombán véleményét. Azt amit Dosztojevszkij a francia burzsoáról irt meg jó néhány esztendővel ezelőtt, Gorkij most az orosz kispolgárra olvassa rá, aki a 917-es orosz eseményekben plasztikusabban és ösztönös pózok gazdagságával állt modelt minden orosz irójának.

Gorkijnak ez a könyve az orosz történelmi idők egyik legaktuálisabb irása, amely az agitációs értéken tul a marxista látásnak, a forradalmi hitvallásnak is kitünő dokumentuma.

MOZAIK.

Pedagógia

A kis Lili egyszer, öt éves lehetett akkor, keserves sirásra fakadt.

Nem volt rá semmi oka, de nagyon boldogtalannak érezte magát és sirt mint egy termékeny eső.

Az anyja igy kiáltott föl:

— No, már megint eltört a mécses!

Lili, aki még nem ismerte a népeknek közmondásokban és példabeszédekben megnyilvánuló bölcseségét s a mécset se ismerte, mert kicsi fehér szobájában villannyal világitottak, Lili hirtelen elhagyta a sirást, a könnyei fölszáradtak s kiváncsi szemmel, figyelemre hegyezett füllel, lázas érdeklődéssel kérdezte:

— Mi tört el?

S ugy nézett körül, mintha üvegdarabokat vagy porcelláncserepeket keresne. Nem talált semmi ilyen holmit s nem is tudtunk neki semmiképen beszámolni arról, hogy tulajdonképen mi az, ami eltört, de a sirásnak vége szakadt s másról volt szó.

Azóta, valahányszor ok nélkül sirt Lili (rendesen ok nélkül szokott sirni, mert a gyerek, ha van rá oka, nem sir), mindig valami olyat mondtunk, ami alkalmasnak látszott arra, hogy fölkeltsük vele az érdeklődését, például:

— Napoleon meghalt.

Mire ő, elhagyva a zokogást, az esethez illő érdeklődéssel kérdezte:

— Ki halt meg?

Továbbá azt, hogy bácsija-e őneki az a Napoleon s hogy elmegyünk-e a temetésére?

Megvallom, igen sokat hazudtunk a kicsi lánynak, de veszedelem nélkül tehettük, mert a gyermekek abban a zsenge korban még nem ismerik a világtörténetet s a mi kis Lilink sok évekig hitte, hogy látta Napoleonnak a temetését az ablakunkból s csak arra nem tudott később visszaemlékezni, hogy négy vagy hat fekete ló volt-e a gyászkocsiba

fogva, amelyen azt a hires bácsit a temetőbe vitték.

Más hasonló esetben a feleségem — más nem jutott az eszébe — siró gyermekhez így szólt:

— Fenn az ernyő, nincsen kas.

A sirás rögtön abbanmaradt s a kiváncsi kérdések raja zugott felénk:

— Mi van fent? Mi nincsen? Hol az ernyő? Napernyő? Esernyő? Mi az a kas? Kakas?

Nem gyóztünk felelni. De a sirás megszünt.

A legközelebbi zokogáskor azt a két szót mondotta ki valamelyikünk:

— Szeget szeggel.

Mire ő, nyomban földerülve, keresni kezdte a szegeket, és a játszadozó gyermek érdeklődésével kérdezte, hogy hová fogják őket és ki fogja őket beverni?

És így tovább. Ez a pedagógia rendszer annyira bevált, hogy a kis Lili alig kezdte el a sirást, már abba is hagyta. Csak el kellett találni, hogy az ember ilyenkor olyat mondjon neki, ami a legtávolabbi összefüggésben sincs a kedélyállapotával s azokkal a dolgokkal, amelyek akkor foglalkoztatták... Ilyenformán Lili igen keveset sirt, kevesebbet mint bármely más kis leány s a szemei nagyon ritkán voltak vörösek s tisztán, derülten néztek abba a világba, amelyben olyan csodálatos és kis leányokat annyira érdeklő események történnek. Azóta Lili szerencsésen férhezment s remélem, hogy most egyáltalában nem sir.

Ha mégis megteszi ezt, akkor a zokogását aligha lehet majd azzal az állitással megakasztani, hogy eltört a mécses s hogy Napoleon meghalt.

Baedeker.

—

KÖZGAZDASÁG

A világpiac válsága

Amerikai gazdasági lapok most hozzák az elmult év gazdasági mérlegének hivatalos adatait, amelyek azt mutatják, hogy az Egyesült-Államok, a háborunak ez a legirigyelt-tebb haszonélvezője, az elmult évben saját bőrén érezte már a Normann Angell igazát: »Rossz üzlet a háboru«... A boldog Amerikában 1921-ben 19,652 egyéni és társas cég vált fizetésképtelenné az előző évi 8881 fizetésképtelenséggel szemben.

A nemesvalutáju országok után most a rossz és legrosszabb valutáju gazdaságokat a Duna-medence országait éri utol a krizis. Érdekes, hogy mig az utolsó időkben a bécsi piac nem produkált fizetésképtelenséget, a fizetésképtelenségek most a többi utódállamban szaporodnak. Bécs pár héttel elöljárt. Az üzletválságok okozójaként — elsősorban a textil-kereskedelemben — a csehszlovák korona megdrágulása szerepel.

Bécsben fizetésképtelenség számottevő csak egy van: a Spielmann-féle gallér- és kézelőgyár 600 millió osztrák koronát kitevő tartozással kerül az áldozatok sorába. A hitelezők megegyezésre törekszenek és pénzük 70 százalékát remélik megmenteni.

A hét egyik legnagyobb fizetésképtelenségét a jugoszláviai piac produkálta. A ljubjanai Grobelnik kézmüáru cég mintegy 25 millió dinárt kitevő passzivával jelentkezik. Ez a fizetésképtelenség elsősorban a csehszlovákiai textilgyárakat s mellettük a milanói és trieszti piacot érinti. A cég válságának méreteire jellemző, hogy a megkisérelt bírói egyezség legfeljebb 30 százalékos kiegyenlitési kvótát tesz a hitelezők számára remélhetővé. Az osijeki Hahn-testvérek cég egyezkedési tárgyalásai során megállapitást nyert, hogy a passzivák az egymilliárd jugokoronát közelitik meg.

Csehszlovákiában is válsághirek terjednek. A Hermann és Libau prágai cég 10 millió csehkorona passzivával fizetésképtelenségét már deklarálta. A főérdekeltje ennek a várható csődnek a Bomische Industrialbank, amelynek a vállalat több mint három millió csehkoronával tartozik. A Löwy A. és S. teplitzi fehérnemügyár passzivái egymillió csehkoronára rugnak. A megegyezést itt 60 százalékos alapon remélik.

Egész sorát közölhetnők még azoknak a vállalatoknak, amelyek az SHS királyságban, Romániában, Csehszlovákiában, Ausztriában és Magyarországon a világválsággal való birkózásban már-már alul maradnak, remélhető azonban, hogy a krizisbe jutott cégek egy része mégis keresztül tudja magát küzdeni a válságon.

—

Meghiusult a magyar-francia fa-üzlet. A francia tőke most általánosságban nagy érdeklődést mutat a magyar termelés iránt. Francia tőkeérdekeltség most egy nagy faüzletet szándékozott lebonyolitani Magyarországon. A tranzakció több mint félmilliárd magyar koronát kitevő famennyiségre terjedt volna ki. A tárgyalások igen soká huzódtak és most eredménytelenül zárultak, A magyar érdekeltség ugyanis azt kivánta, hogy a francia érdekeltség francia frankban fizesse a vételárat, már csak arra való hivatkozással is, hogy a szállitandó famennyiség egy részét Jugoszláviából kellett volna beszerezni. A franciák azonban ragaszkodtak ahhoz, hogy a vételárat magyar koronában fizetik, mert a kurzusdifferencián nagy hasznot akartak szerezni. Ezen az ellenkezésen hiusult meg az üzlet.

Mi lesz az osztrák-magyar bank nyugdijasaivai? Az osztrák-magyar bank likvidáló bizottsága most foglalkozik az osztrák-magyar bank nyugdijalapjának dolgaival. Ennél a kérdésnél érdekelve vannak az utódállamok is. Jugoszlávia, Csehszlovákia, Románia, Italia és Msgyarország, mint amelyek az osztrák-magyar bank területükön levő fiókjait nemzeti vagyonukba vették. Épen ennél a körülménynél fogva ezeknek az államoknak kellett az átvett tisztviselők nyugdijait is elintézni. Más a helyzet Ausztriában. Itt t. i. az osztrák-magyar bank mint állami jegyintézet működött tovább és ezért hivatalnokait nyugdijigényükkel az államhoz utasitotta. Az O. M. B. nyugdijalapjával mindig baj volt, mert mindig a folyó jövedelmekből kellett a fogyatékos alapot kiegészitení. Ugy, hogy most az állam kellemetlen és nagy pénzügyi terhet jelentő kötelezettség, a hivatalnokok pedig egy komplikált kérdés előtt állanak.

Különvonat viszi Romániába az osztrák-magyar bank aranyát? Az osztrák-magyar bank aranykészletének az utódállamok között való felosztása tekintetében eddigi jelentéseink szerint a döntés még nem történt meg. Annál érdekesebb egy Bukarestből ideérkező lapnak a hire, mely szerint Románia az aranykészletből már átvett 14 millió aranykoronán felül legközelebb *68 millió aranykoronás küldeményt vár.* Ezt a küldeményt három vagonban különvonaton *kombinált katonai és pénzügyminiszteriumi fedezettel fogják Bécsből Bukarestbe* szállitani. A lap hire szerint az átvételi megbizottak Bécsbe már el is utaztak. Bécsben mit sem tudnak arról, hogy Románia mostanában aranyat kap.

Vasuti kocsik érkeztek Németországból. Beogradból jelentik: A német jóvátétel cimén ujabb 250 vasuti kocsi érkezett a határra, melyeket a formalitások el intézése után a beogradi közlekedésügyi miniszterium megbizottjai fognak átvenni.

SPORT

Sportbotrányok Budapesten

A vasárnapi footballmérkőzéseken zajos incidensek játszódtak le. A botrány mindenütt téves biró itélkezés miatt tört ki.

Az egyik kevésbé sulyos incidens az NSC—BAK. mérkőzésen történt.

A NSC. sarokrugáshoz jutott, a labda érintés nélkül a hálóba esett. A labdát az egyik védő játékos a kapuban kézzel leütötte, az a kapuvonalon belül ért földet, mire a biró — 11-est itélt a BAK. ellen, amiből azonban nem goal.

A második eset a III. ker.—TTC. mérkőzés alatt történt a közetkezőképen: A TTC. egyik játékosát ellenfél kapuja előtt elgáncsolták. A biró már sipolni akart, amikor a labda egy másik terézvárosi csatárhoz került, aki félrelőtte. A TTC. utólag tizenegyest reklamált, protestjét azonban a biró elutasitotta.

A harmadik eset olyan botrányba fult, hogy a mérkőzést nem is lehetett befejezni. Az Ute Vasas mérkőzsen. — Vogl II. (UTE) és Koffler (Vasas) összecsaptak, utóbbi „beletalpalt" ellenfelébe, aki elesett és a földön fekve maradt. A labda a következő pillanatban a szabadbn álló Jelinekhez (Vasas) került, aki goolt rugott, amit a biró megitélt, majd az ujpestiek protestálására megváltoztatta itélete és szabadrugást adott az Utenek. Perszeez nem ment simán. A népligeti pálya közönsége berontott a játéktérre. Erre a biró lefujta a mérkőzést.

Egy város sportpálya nélkül. Sentán sportpálya nélkül áll a város fiatalsága, mert az egyetlen helyet, a népliget melletti footbal pályát a város fákkal ültette be. A sentai Sokol egylet most a megyéhez fordult panasszal, hogy jelöltessen ki a várossal egy sportpályát.

SZINHÁZ

Jászai Mari

A nagy magyar tragika 50 éves jubileuma

A magyar szinészet ünneppé avatta most Jászai Marinak, a legnagyobb magyar tragikának, ötvenéves szinészi jubileumát. Hétfőn este a Nemzeti Szinház szinpadán ünnepelték a nagy müvésznőt: a kormány, az irók, a kollégák és a közönség. Jászai Mari érdemeit talán legszebben önti szavakba az itt következő ünnepi beszéd, amit Móricz Zsigmond mondott el a Magyar Szinpadi Szerzők Egyesületének közgyülésén:

Tisztelt közgyülés, e pillanatban ünnepli a közönség, munkahelyén, sőt csataterén, Jászai Marit, ötvenéves szinészi jubileuma alkalmából. Ünnepeljük mi is, a szinpadi szerzőnek azzal a benső megértésével, amellyel lényünk részének érezzük az előadó müvész minden kvalitását, mikor szinpadra gondolt álmainkat valósággá igyekezünk cselekedni.

Fájdalmas, hogy a Jászai Mari rendkivüli szinészi tehetsége — inspirálta azt az irói generá amellyel együtt élt s dolgozott.

A felelősség nem ő rajta van, nem inkább — a megfelelő irói rakterek hiánya mellett is — a ron, amelyben élt.

Ez az ötven év a polgári, sőt polgári életnivó kialakulása a gyar közéletben: az ő lénye vi a minden korokon felül álló. Ez a kor a valóságot, a mindennapi létezés objektivitását, a temperamentum játékos közvetlenségét, az ingerek vasárnap délutáni csillogását kivánta, mely a kisemberek mohó érzéki-ségét kielégitse: ő a monumentális nagyvonaluságot reprezentálta. A kor mohón akarta kiélni az oly nehezen elért jelent: ő ez efemer vásár felett a fenséges magaslata felé emelkedett.

Igy a körülötte felsarjadt magyar drámairodalom, mely közelebb volt a korhoz, mint az esztétikai örök célokhoz, sohsem tudta a magáénak mondani, kellően felhasználni s értékesiteni ezt a megdöbbentő nagyságot. Sem Szigligeti, sem Csiky Gergely nem irhatott neki méltó szerepet, igy Jászai Mari egyre mélyebbre szállott a heroikus szinpadi alakok világába: tulhaladt a nemzeti határokon, Shakespeare, a görög tragédiák s a világirodalom nagy tragikai hősnői feleltek meg szinpadiságának.

Jászai Mari a legritkább adományokkal birt, amit ember egyáltalán birhat: müvészetének leglelke a fenség.

Nemcsak a külső, a királyi fenség, mely különben az élet magasztosságának külsőségbeli járuléka s amely szintén birtoka volt, impozáns termete, mélyen zengő, megrázó hangja s emberi komolysága által; de az ő tulajdona az igazi fenség volt, a lélek fensége, az érzé-

sok legmagasabb felfokozottsága, a végtelen arányok felormosodása.

Nagy sikokban alakul ki a Jászai Mari alakja, mint nagy, komor, fekete márvány, korának apró figurái felett.

Az emberben az istent vetiti fel, istenné emeli az embert, de ez az isten oly biztos, keménygerincü, áttekinthető s nem változó, mint az utolsó évezred istene csak lehet.

És ez az isten rögtön készen jelenik meg nála. Fokozatai nincsenek. Egy állandó feszültség árad belőle, egy egyenletes izzásu fényreflektor, az ő glóriája. Ennek a feszültségnek lehetnek s vannak mérsékelt pillanatai s tomboló kitörései, lehet fáradtsága s örjöngő életizzása, megtörtsége s végtelen felmagasztosultsága: de a legelső pillanatban, mikor a szinen megjelenik, a legelső hanggal, amellyel, mint sziklagörgés dörejével, a hallgatóba belekapcsolja magát: az általa ábrázolt alak már véglegesen készen van, teljesen érett, tovább nem fejleszthető: az ő karakterei nem az eseményekben születnek meg, alakulnak ki s zajlanak le, csak kiteljesednek az események által. Ez, amennyiben korlátja tehetségének, annyiban segitője is rendkivüli hatásának.

Mindenesetre életünk nagy gazdagodása, hogy ismertük az ő müvészetét, hogy az hatott ránk s hogy benne érezhettük mindenkor a legmélyebb emberi rétegből eredettségnek, az őstalajból fakadt őserőnek felsugárzását egy olyan magasságba, amely minden faji s nemzeti határokon felülemelkedett s egy megnyugtatóan magas teljesitményt jelent.

Ez az erő, a szinészi munka tragikus pillanathoz kötöttsége mellett is, el nem fog veszni, ez inspirálni fogja a magyar szinpadi költészetet messze az egyén hatáslehetőségén tul, mert az életnek értéke, kész érték; ereje igy hatóerő s lénye tényező marad a magyar müvészetben.

MŰVÉSZET

Osztrák festők

— A bécsi „Secession" tárlata —

(Bécsi munkatársunktól). Pikturában Bécs nem tulságosan kényeztette el a multban sem a müvészet barátait. Uj irányok, nagy nevek nem igen indultak ki Bécsből, amely ugy látszik, amit a zenében többet ad, avval adós marad a festészetben. Német és francia iskolák hüséges követői voltak régtől és ma csak annyit változott a helyzet, hogy nincs semmi határozott irány — csupa tétovázás, keresgélés, lengő labilitás.

A bécsi „Secession", amely valamikor forradalmat hirdetni jött — most rendezte téli kiállitását — kevés forradalommal, de annál inkább az erőtlenség jegyében. Fiatalok vonultak fel, olyan fiatalok, akikben kevés a bátorság, de annál több a langymeleg dekadencia. Természetesen csak a nemzetközi, összehasonlitó megitélés állapithatja ezt meg, de olyan kulturcentrum, mint Bécs, a maga tehetséges fiataljainak, az uttörő nagyaságoknak demonstrativ kiállitásán kétségtelenül avval a mértékkel mérendő.

Akikről beszélni kell, azok között Anton *Faistaner*, négy hatalmas aktjával erősen kiválik az együttesből. Könnyü, talán a legkönnyebb rámázolótechnikával készült, okkerben duslálkodó képeiből, szinte kilógnak az ödémás hustömegek, amelyek azért mégis élnek, éreztetnek és egyénien bizarr tulzsufoltságukkal megfogják a szemet. Valami nehéz émelyitő érzést adnak át, olyanfélék, mint az édes borok utáni józanodás. De egyéniek és élnek.

Helene *Funre* kisasszony zenei problémákat keres a szinekben, de különösen és egészen modern, a Puccinin-tuli zenének a vetületét „Zenei impresszió" a cime a legnevezetesebb és legkarakterisztikusabb vásznának. A törzsnélküli fejekkel teledobált vásznon valóságos fekete miséje a orgiázió kékek, vörösek és zöldek kavargó ritmusu mozaikjának, amelyek, hogy ilyenek és vaditanak, talán inkább festékgyárosoknak, mint *Funke* kisasszonynak tudhatók be érdemül. De Helene *Funke* is keres valamit, és aki keres azt mindig meg kell becsülni, különösen ha kevesen vannak az ilyenek.

Klotz-Durrenbach tollrajzai uralják a második termet, a maguk jól összefogott, jó kézben tartott kompoziciójukkal, becsületesen megoldott problémáikkal, nyugodtan, tiszta eszközökkel és egyéni uton haladó müvészről tanuskodván. A „Házasságtörő nő" cimü kis tollrajza a környezetet nem érdemli. Otto *Straeche* a Szent-István templomról ad finom levegős és tiszta tanulmányt és ezzel tán be is fejeződik a nyugodtan számbavehetőknek deklarálható alkotások száma.

A kiállitásnak az volt a célja, hogy a fiatalok közül is szóhoz jussanak és az eredménye, sok felületes munka, könnyelmüség, gikszerek, orthopéd cipőből szabadult lábak, beteg csontvázak, találgatások, elrajzolt és papirmasché tájképek.

Nem tartozik ide, de tán nem érdektelen, hogy mi a képek ára. A legdrágább kép, de ilyen csak egy van, háromszázer korona. A képek nagy többségét negyvenötvenezer koronáért meg lehet kapni. De van háromezer koronás is. Nem is egy!

—*Sz.*—

HIREK

TAVASZI KIRAKAT

incselkedik a járókelőkkel a kacér napsütéses felviduló utcán és sok igéret, sok kivánság, tömérdek vágy leselkedik a gondtalan sétálókra a pajkos aranyfoltokban táncoló üvegek mögött. Minden évszak meghozza a maga vágyait és parancsoló szükségességeit: a tél a maga komor, sulyos kivánságaival csak ugy jelentkezik egy decemberi reggelen, mint most a tavasz könnyed, játszi, csalogatása a márciusi déli napsütésben.

És a kacagó, tavaszt ünneplő emberek hirtelen megkomolyodva állnak meg a tavaszi kirakatok előtt és fájdalmasan szemlélik az üveg mögött csalogatóan incselkedő drága holmikat, amelyek fölött kis fehér karton-lapokon csunya fekete számok vannak, számok, amelyeknek mindegyike egy álmatlan éjszakát és egy ujabb barázdát jelent a gond-szántotta arcokon.

És a tavaszban megtorpanó emberek mintha ilyeneket mondanának:

— Mit ér a költők minden dala a tavaszról, mit nekünk egy enyhén csókoló első napsugár, kit boldogit a tavasz pompájának minden igérete, hol vagyunk mi már a régi tavaszi romantikának csodaszép varázsától, amikor arra kell gondolnunk fáradtan és szomoruan, hogy az uj évszak uj gondokat hoz, hogy sok-sok holmi van felhalmozva dus raktárak sötétjében, ami nekünk elérhetetlen és aminek minden darabjáért a nehéz munkába örölt életünk egy-egy csepp vérét kell áldoznunk...

Mintha szégyenlősen elbujna a napsugár, mintha ijedten és haragosan elrejtőzne a félénk tavasz, mert Istenem, már a természet ujjászületésének se tudnak örülni az emberek. Mérges kis szél kerekedik, a por kavarog az asztalt fölött és a kirakat előtt álló tavaszi csalódottak szemében könny csillan fel. Bizonyosan egy csunya porszem tolakodott a szemükbe...

—

— **A határmegállapitó-bizottság kirándulása Apatinba.** Osijekről jelenti tudósitónk: Az Osijeken időző délbaranyai szövetségközi határmegállapitó bizottság tagjai a napokban hajón Apatinba utaztak kirándulásra, A társaság megszemlélte az apatini halászkolónia munkáját és az ottani ipartelepeket is s este későn érkeztek vissza Osijekre. Az antanttisztek elragadtatással emlékeztek meg a kirándulás alkalmával látottakról. — A határmegállapitó-bizottság most a Pélmonostortól északkeletre levő határvonal-szakaszra szállt ki a helyszini munka továbbfolytatása céljából.

— **Becskereki kereskedők a közlekedés megjavitásáért.** A becskereki kereskedok között sok a panasz a közlekedés és forgalom nehézségei miatt. A kereskedők plénumának közgyülésén élénk hangot adott ezeknek a panaszoknak *Jankovics* Koszta volt alispán, grémium elnöke. Rámutatott arra, hogy a közlekedés nehézségei az ország közgazdasági életére rettenetes hatással van és ezeken a bajokon az egész ország érdekében a kormánynak minden erejével segiteni kell. Javaslatára a közgyülés elhatározta, hogy felterjesztést intéz a kormányhoz a közlekedési viszonyok javitása érdekében.

— **Uj szentszéki jegyző.** A kalocsai érseki hatóság dr. Erdey Ferenc zentai lelkészt Kalocsára szentszéki jegyzővé és szertárossá nevezte ki.

— **Egy nap alatt Londonból Berlinbe — a levegőben.** Berlinből jelentik: A London és Berlin között való léghajójáratok ügye erősen előrehaladott. Az út. Kopenhága és Amsterdam érintésével, egy napig fog tartani.

— **A német trónörökös anyósa meghalt.** Londonból jelentik, hogy Anasztázia nagyhercegnő, a német trónörökös anyósa 64 éves korában meghalt.

— **Uj levéltáros Zentán.** Mihalcsics Zsárkót, a velika-kikindai rendőrség titkos főnökét a vármegyei főispán Senta városhoz levéltárossá nevezte ki.

— **A törvénytelen anyák érdekében.** Berlinből jelentik: A birodalmi gyülés főbizottságában érdekes szociáldemokrata inditványt fogadtak el. Több berlini hatóság, közöttük a postaigazgatóság is, nemrég elbocsátott tisztviselőnőket, azzal a megokolással, hogy törvénytelen gyermekek anyái. Ezek az elbocsátások nyilvánosságra jutottak és nagy visszatetszést keltettek. A szociáldemokrata párt inditványára a birodalmi gyülés főbizottsága tegnap kimondotta, hogy női tisztviselőket és segéderőket törvénytelen anyaság miatt nem lehet elbocsátani vagy fegyelmi vizsgálat alá vonni, Oly határozatot is hoztak, mely szerint segédhivatalnoknőknek rendes hivatalnoknőkké való előléptetését törvénytelen anyaság miatt nem lehet mellőzni.

— **Nyugdijazott tanárok.** A közoktatásügyi minisztérium nyugdijazta Vésza Mihály novisadi főgimnáziumi tanárt. Havas Vilmos novisadi gimnáziumi tanárt pedig állásától felmentette.

— **Castiglioni lemond a Depositenbank elnökségéről.** Bécsből jelentik: A Depositenbank részvényeiből igen nagy tétel — még nem lehet tudni, de talán a majoritás — egy uj csoport kezébe került, melynek élén Körner Oszkár nagiparos áll. Ugy látszik, hogy Körneréknek sikerült a részvénytöbbséget megszerezni. Erre enged következtetést az a bécsi hirünk, hogy Castiglioni Camilló le fog mondani a Depositenbank elnöki állásáról.

— **Lezuhant aviatikus.** Rómából jelentik: Carris aviatikus Turinban a repülőgépből ejtőernyővel való leszállást kisérelt meg. Az ernyő az ugrásnál nem nyilt ki és Carris 1500 méter magasságból lezuhant és halálra zuzta magát.

— **Bulgária az alkohol ellen.** Szófiából jelentik: A bolgár hivatalos lap mai száma közli az alkoholellenes törvénytervezetet, melyet a szobranje nyári ülésszakán nyujt be a kormány. A törvényjavaslat hét szakaszból áll: 1. Minden nyilvános és magániskola köteles tantervébe felvenni az alkoholizmus káros hatásának tanitását. 2. Diákok, katonák és az összes 20 éven aluli lakosság nem léphetnek be semmi olyan nyilvános helyiségbe, ahol szeszesitalt árulnak. 3. Ezek a helyiségek vasár- és ünnepnapokon délután 5 órától kezdve zárva tartandók. 4. Minden olyan üzletkötés, szerződés vagy adósságfizetés, mely ilyen helyeken történik, érvénytelen. 5. Falukon csak minden ezer, városokban kétezer lakosra esheti egy italmérési hely. 6. Alkoholtartalmu italok vételére és eladására vonatkozó szerződések nem alkothatják per tárgyát. 7. Az alkoholtartalmu italok adója és szállitási dija 1000%-kal felemeltetik.

— A király civilistája. Beogradból jelentik: A miniszterelnök legközelebb törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé a király civilistájáról. A törvényjavaslattal Sándor királynak 6 millió francia frank és 18 millió dinár évi civilistát fog a nemzetgyűlés megszavazni.

— A kormány jegyzéket intéz Bulgáriához. Beogradból jelentik: Megbizható helyről vett értesítés szerint a kormány elhatározta, hogy jegyzéket intéz Bulgáriához, melyben követelni fogja a Macedon-komité feloszlatását és azt, hogy a bolgár kormány tegye lehetetlenné a komitácsi bandáknak Macedónia területére való gyakori betöréseit.

— A pénzügyi bizottság ülése. Beogradból jelentik: A pénzügyi bizottság negyedik szekciója alakulóülést tartott. A bizottság, amely a belügyi, földmivelésügyi, pénzügyi és bányászati budget megállapitásával fog foglalkozni, elnöknek Rajár Janka kmettpártit, titkárnak Angyelics Pavla demokratát választotta meg. Az első ülésen, amelyet holnap fognak megtartani, a bányászati igazgatóság budgetjét tárgyalják.

— A semleges államok konferenciája. A Daily Telegraph jelentése szerint a semleges államok legközelebb konferenciát tartanak, hogy a génual tanácskozásokon való egységes állásfoglalásukat megbeszéljék. A konferencián különösen a pénzügyi kérdésekről fognak tárgyalni.

— Az albán helyzet. Albániából eredő hirek szerint a felkelők és a kormánycsapatok között váltakozó szerencsével folyik a harc. A kormánynak csak 1500 megbizható embere van. A felkelő csapatok egyesültek és Tiranna ellen vonulnak.

— Eljegyzés. Özv. Juhász Istvánné szül. Liszák Tinikét e hó 12-én eljegyezte Somosközy Péter, a Basics és Samosközy kézműárukereskedő cég beltagja. (Minden külön értesités helyett.)

— Négymillió francia frankot foglaltak le a Kereskedelmi Bankban. Budapestről jelentik: Az Exin Részvénytársaság polgári pert inditott a Consortium D'Orient és Dreifuss cégek ellen, amelyek a francia állam megbizásából alakult alkalmi társaságok a francia keleti hadsereg hadianyagának értékesitésére. A pört az Exin cég nyerte meg, amely a konzorciumnak a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankban letétben levő három millió francia frank készpénzét és egymillió frank csekk letétjét lefoglalta. Ez a végrehajtási alap, a mely kétszáznyolcvanmillió magyar koronát tesz ki, a legnagyobb, a mely valaha Magyarországon előfordult.

— A „Samouprava" cikke a magyarok szervezkedéséről. Más helyen közöljük a „Vojvodina" cimü radikálispárti lapnak a Magyar Párt megalakitásával kapcsolatban irott cikkét. A „Samouprava", a radikálisok hivatalos orgánuma ugyancsak a magyarság szervezkedéséről közöl legutóbbi számában vezércikket, a Vojvodina cikkével teljesen azonos értelemben.

— Légi forgalom gyümölcs- és zöldségszállitásra. Londonból jelentik: A légiforgalmi hivatal beleegyezett a La Manche-csatornabeli szigetek és London közt való rendszeres légi forgalom meginditásába, amely a legfrissebb gyümölcsel, zöldséggel és virággal látja majd el a londoni piacot.

— A ki kilenc nőt ölt meg.. A varsói rendőrség hetek óta borzalmas bünügyben nyomoz. Néhány hét előtt Varsó határában kilenc meztelen női holttestet találtak. A gyilkosságok elkövetője bestiális kegyetlenséggel végzett áldozataival. Kettőnek a feje volt széjjel hasitva, a többi hét áldozatnak pedig karját és lábát vágta le. Hosszas nyomozás után végre sikerült a rendőrségnek Jornik István 35 éves züllött iszákos ember személyében a tettest kézrekeriteni. Jornik eddig öt gyilkosság elkövetését ismerte be, a többit tagadja. A nyomozás megállapitotta, hogy a gyilkosságok elkövetésében Jornik felesége is részes.

— Festőművészből — kereskedősegéd. Belacrkván élt és dolgozott *Bottlik* Tibor festőművész. Akik látták képeit, elragadtatással be. szélnek nagyszerü talentumáról, kivételes tudásáról, pompás produkáló erejéről, ami már nemzetközi jelentőségü sikereket is eredményezett. A háboru előtt Párisban járt, ott fejezte be tanulmányait, a *Salon* kiállitásain már több képe szerepelt. A háboru kitörésekor hazakerült és bevonult. Itthon már kevés alkalma volt festeni, de sikeret itthon is voltak, néhány, a Nemzeti Szalonban kiállitott képe hozzáértők előtt komoly feltünést keltett. Aztán fogságba esett, éveken keresztül senyvedett Oroszországban s most, mikor hazakerült, ujra kezébe vette az ecsetet. De kinek kell most kép, kinek kell komoly művészet? Hasztalan minden tehetség. Bottlik Tibor nem tudott megélni a művészetéből. Most beállt segédnek egy fehértemplomi cipőüzletbe. — Akik szivükben és ajkukon hordozzák a magyar kulturát, akik az itt élő magyarság feladatának tekintik azt is, hogy a magyarság kulturképessége necsak beszédtéma, hanem bebizonyitott valóság legyen, tehetnék valamit annak az érdekében, hogy ne kalódjon el Bottlik Tibor talentuma. Az öt dináros preferansz, kétszáz dináros dartli és 150 dináros pezsgő idején talán juthatna egy kép szerény ára annak is, akit a sorsa azzal vert meg, hogy magyarnak és művésznek teremtett.

— Kisiklott teherkocsik. A suboticai teherpályaudvaron ma délután két szilvával rakott teherkocsi tolatás közben kisiklott. A kocsik összetörtek.

— A Suboticai Müpártolók Köre vasárnap állitotta össze husvéti programját, amely a következő: Husvét vasárnapján este Csiki Gergelynek a »Cifra nyomoruság« cimü 3 felvonásos énekes szinjátékát adják kitünő együttesben, melyet a másnap délutáni előadásban ismételnek meg és ugyancsak husvét hétfőn este elsőrendü szereplőkkel nagyszerü népkabarét rendez táncmulatsággal egybekötve a városi szinház termében. Amennyiben a környék számos uj és igen tehetséges tagja van, az előadások éppugy, mint a kabaré, rendkivül sikeresnek igérkeznek.

(*) **Dr. Vécsei Jenő** orvosi rendelője nemi betegek részére. Rendel délelőtt 7—-ig. Délután 2-től fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: Cyrill-metoda-tér 12. I. emelet, Vojnich Piroska-féle ház. 000

(*) **Hasfüzőket** orvosi rendelésre, füzőket, gyomorszorlitót és melltartót legelegánsabb kivitelben készit, ugyszintén tisztitást és javitást elfogad Virág Leontin Alexandrova-ulica 11.

— Orosz egyetemi hallgatók hangversenye. A suboticai jogi fakultás orosz hallgatói március 25. a Városi Szinházban hangversenyt rendeznek. Az estély fénypontja Popova Karakav-duo lesz. Orosz körökben nagyszerü csengésü ez a két név. Popova énekesnő a pétervári cári operának volt tagja. Az orosz előadók operájának Tschajkovszky „Onjeginjának" a legjobb kreálója. Most a beográdi királyi operának sok sikert aratott müvésznője. Karakas nevét szintén a pétervári cári opera sikerdus estéiről ismerik honfitársai s most a beogradi operának egyik legértékesebb tagja. A hangverseny jövedelmét a nyomorgó egyetemi hallgatók felsegélyezésére forditják.

— Letartóztatott apatini kereskedő. Az apatini csendőr ér letartóztatta Plesch Oszkár és Ábrahám Andor ottani kereskedőket. A letartóztatás oka egy báli összeszólalkozás volt. A legutóbbi táncmulatságok alkalmával egy menekült orosz tiszt mindig katonai diszben jelent meg és táncolás közben több nőnek szakitotta el ruháját sarkantyujával. Az egyik bálon Ábrahám Andor felszólitotta, hogy vegye le a sarkantyuját. Ezen az orosz tiszt és Ábrahám összevesztek. Flesch Oszkár a vitában szintén Ábrahámnak adott igazat. Veszekedés közben a két kereskedő állitólag államellenes kijelentésekre ragadtatta magát. Ezen a cimen történt a letartóztatás. Az apatiniak küldöttséget menesztettek a két kereskedő érdekében Beogradba.

— A csepeli munkások sztrájkja. Budapestről jelentik: A csepeli munkások — körülbelül kilenc ezren — bérkövetelésből kifolyólag sztrájkba léptek. A gyárvezetőség és a munkások között tárgyalások indultak meg, amelyek azonban eddig nem vezettek eredményre. A munkások hangulata nagyon elkeseredett.

— Betörő orosz menekültek. Novisadról jelentik: A staribecsei csendőrség letartóztatta és Novisadra kisérte Krubiano Iván és Spira Andrija orosz menekülteket, akik 1920. óta egész sereg betörést és lopást követtek el. Még 1920-ban betörtek Vuics Velykó óbecsei kereskedőnél, akitől nagy mennyiségü selymet, szövetet és egyéb értékes árukat vittek el. Egy év után ugyanannál a kereskedőnél ujból betörtek. A staribecsei Tisza-szállóbbn egy szobát teljesen kiüritettek. Milics Markó bőrkereskedéséből február 7-én 16.000 korona értékü bőrt loptak el. A veszedelmes betörőket átadják az ügyészségnek.

(*) **Szépirodalom, képirodalom.** Ami jót a magyar szépirodalom termelt és termel, az minden héten felsorakozik a »Panoráma« egy-egy számában. Ami szépet Európaszerte a fotografáló gép megrögzit, azt is megtalálja a »Panoráma« mindegyik számában, ugy, hogy a »Panoráma«, ez az elsőrangu hetilap a szépirodalom és a képirodalom legjavát adja olvasóinak. — Kérjen mutatványszámot a kiadóhivatalnál (Wien, III. Rüdengasse). 1711

(*) **Elektrómotorok** és **dinamók** használtak, de jó állapotban levők, megvételre kerestetnek. Krausz Miklós, Novisad, Futaska-ulica 22.

(*) **A müértő közönség fotografusa** Reményi, Rudićeva-ulica 4. Stilusos beállitásu báli jelmez felvételek. 1442

— Uj vasutvonalak Magyarországon. Budapestről jelentik: Magyarországon rövidesen egy jelentékeny vasuti vonal kiépitésére kerül a sor. A magyar kormány elhatározta, hogy meg fogja épiteni a baranya—mohács—bátaszéki vasutat. Ez a népes és termékeny terület a maga városaival tranzverzális vasut hiján nem tudott a pangásból kimozdulni és elmaradt fejlődése állandó minuszt jelentett az ország közgazdasági életében. A Baranyavártól Bátaszékig épülő vasut a Bátaszék—Sárbogárd—Budapest vonalhoz csatlakozik. Az uj határok folytán ez a vasut az ezelőtt Budapest—Pécs—Bród-i vonalnak közvetlenül a jugoszláv északi határ mentén fekvő Baranyavár állomásánál kapcsolódnék délen a MÁV. hálózatába.

(*) **Püzőket** a legujabb divat szerint alakit Steinné Schäffer Margit Karadžićeva-ulica 7. (Bárány szálló mellett. 1186

(*) **Dr. Sántha György** volt kórházi főorvos a téves hiresztelésekkel szemben közli, hogy orvosgyakorlatát folytatja, betegeket felvesz ujonnan renovált szanatóriumában (**lutheránus templom mellett**) Suboticán. (A név- és helyre kérem figyelni.) 641

(*) **I. M. Ovadia beogradi ügyvéd,** telefon 1548. Kralja Milana 9. (az udvarban). Interveniál minden ügyben a hatóságoknál. Levelez szerbül, magyarul.

(*) **Roth Olga kozmetikai intézetében** Kr. Alexandrova-ulica 21. sz. alatt, az Angol-magyar Bankpalotájában, félemeleten, modern szépségápolás, arcborhámlasztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolitása. Kaphatók saját készitményü, kiváló hatásu kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehérito és szeplőkenőcsök stb. 434

(*) **Arany kacsa** vendéglő egész éjjel nyitva, ételekről és italokról gondoskodva van. 365

(x) **Dr. Kosztolányi Árpád orvos** rendel Wilsonova-ulica 34. szám alatt (a polg.-iskola mellett) csecsemő- és gyermekbetegeknek délelőtt 9—11-ig, bőr- és nemi-betegeknek délután 3—5-ig. (Salvarsan-oltások vérbajosoknak). 3992

TŐZSDE

Novisadi terménytőzsde.

1922. március 15-én.

A mai tőzsdenapon a hangulat változatlan. Az árakban nem mutatkozott nagyobb hullámzás.

Kötés jött létre: Bácskai buzában 1650 koronás árban, bánáti buzában 1700 koronáért. Zab bacskai 1200 koronás árban köttetett.

Kukoricában köttetett: Bácskai uj, Novisad környéki 1200 K, Sombor vidéki 1250 K, Szerémségi 1200, Szerbiai 1200 koronáért.

Lisztben sok kínálat volt. 0-ás 2300 koronáért, főző liszt 2200 koronáért.

Zürichi tőzsde. Márc. 14. (Zárlat.)

Devizák:

London .	2232	Bukarest	
Páris . . .	4600	Prága . .	915
Newyork	517	Zagreb. .	165
Berlin . .	191	Varso . .	013
Milano. .	2595	Bécs . .	06¾
B.-pest. .	061	Bányegyesült K	
Amsterdam		Hollandia	

Budapest, március 15. **A nemzeti ünnep miatt szerdán szünetelt a tőzsde.** A magánforgalomban az irányzat igen szilárd. A valutapiacon a következő árfolyamok fordultak elő: dollár 852—856, márka 310—305—306—304, lei 622—609, dinár 1030—1033—1020, szokol 1497—1480—1488. A devizapiac igen élénk volt.

UJDONSÁG!

A CINABAR PÁRJA!

GOLIÁTH ARMSTRONG

5 részben. Főszereplő Amerika legnépszerübb, legerősebb filmszinésze: ELMO LINKOLN.

A legizgalmasabb film, mely valaha megjelent. Bemutatásra kerül március hó 16-tól a

LIFKA MOZIBAN

Árverési hirdetmény.

Kiss Lajos tulajdonát képező 84 zsák kg 3499 takarmányrépamag, 6 zsák kg 295 tallórépamag f. hó 22-én d. u. fél 4 órakor a Somborski puton levő Szarvas-vendéglőben dr. Miladinović közjegyző által nyilvános árverésen fog elárvereztetni.

Rajcsich József.

FEDEZŐMÉNEK

AMERIKAI ÜGETŐK

	Kilométer rec.
LATAVIEC sötét pej	1·30
EZERMESTER fekete	1·32
ARGONAUT S. sötét pej	1·29
GRODEK pej	1·28

ELŐJEGYZÉSEKET MÁR MOST ELFOGAD

IFJ. GERBER NANDOR

1586 STARI BEČEJ.

KERESKEDŐK FIGYELMÉBE!

1492 Ajánlom utolérhetetlen minőségü

SUPERIOR

cukorka-gyártmányaimat

MAKARIĆ ISTVÁN SOMBOR

cukorka, csokoládé és teasütemégyár.

ELSŐRENDÜ GYÁRTMÁNYOK!

SZERB BANK ZAGREBBAN.

Alaptőke: K 108,000.000. Tartalékok: K 36,279.394

Takarékbetétek: 300,000.000.

Fióküzlet Suboticán (Pašićeva u. 4.)

Elfogad takarékbetéteket, folyósit kölcsönöket, leszámitol váltókat, vesz és elad csekkeket, devizákat, valutákat és lebonyolit mindennemü banküglyletet gyorsan és pontosan.

Eladó

füszer- és porcellánüzlet, mely helyben a legjobb forgalmu üzletek egyike s 40 év óta fennáll, főhelyen a piac közvetlen közelében, a járásbirósággal szemben, házzal más vállalat miatt azonnal eladó. A ház áll sarkon egy 14 méter hosszú üzletből (2 ajtó és 2 kirakattal, okmánybélyeg és pálinkamérési engedélylyel) a lakás áll 7 szoba, fürdőszoba, veranda és a megfelelő mellékhelyiségekből. — Tulajdonos

Sáfrány Lajos

Tarski-Bečej. -: 1708

Elsőrendü cukrászsegéd állást kaphat. 1749

DORNSTETTER J.

cukrászda Novisad, Trg. Oslobodjenja 2.

VENDÉGLŐ ÁTVÉTEL

Értesitem ugy a helybeli, mint a környékbeli utasokat, utazó urakat, hogy Horgos községtől a községi

NAGYVENDÉGLŐT

bérbe vettem és azt ujonnan berendeztem. Tiszta szobák, jó ételek és italok állnak a tisztelt vendégeim rendelkezésére. Ugyancsak kocsival beszálló utasoknak is jó fedett szin és istállók vannak. B. pártfogásukat kérem.

Radomir Paljić

vendéglős Horgos. 1394

CEMENT

mész
gipsz
tetőcserép
traverzek
betonvas
samott cserép
samott liszt

és mindenféle épitő anyagot azonnal szállit:

GRADIVO

Handels-Gesellschaft

ZAGREB, Bogovićeva 5.

Telefon: 5-55. Brzojavi: Gradivo.

6153

A ŽIDOVSKA BANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU SARAJEVO

SUBOTICAI FIÓKJA

Elfogad betéteket folyószámlára és betétkönyvecskére kedvező feltételek mellett. Végez kifizetéseket és átutalásokat a belföldön és a külföldre. Kedvező feltételek mellett nyujt kölcsönöket ingatlanokra és egyéb fedezetre. Minden év január 1-én és julius 1-én heti befizetéses csoportokat alakit egy dinártól kezdődő egységbefizetésekkel. 3879

1922. január 1-én uj csoport alakult, melyre beiratkozások elfogadtatnak

Árúosztálya foglalkozik mindennemü árú vételével és eladásával.

118

Megérkezett több waggon legjobb minőségü 5, 6, 7 sz.

kész eke

rendkivül olcsó árban. Szükségletét miglőbb szerezze be. Kérjen árajánlatot

BATA KÁROLY

vas és gépkereskedőtől Stara Kanjiža (Bačka.)

„Nea" Crem

a legjobb arcápoló szer

KORONA-GYÓGYSZERTÁR

SUBOTICA, VÁROSHÁZA. 593

Sentán a Bácsmegyei Naplo részére felvesz

hirdetéseket

Molnár Sz. Vince clárusitó

Perfekte Kroato-Serbisch-Deutsche Maschinenschreiberin und Stenographistin für sofortigen Eintritt gesucht Bankhaus Leo Lederer, Sombor.

Somborban a

Kultura

vesz fel hirdetéseket a Bácsmegyei Naplo részére.

„GOLUB"

LEGJOBB

MULE, DOUBL, HARDVATER

KÉPVISELET ÉS RAKTÁR

A. ROMANO

ZAGREB: AKADEMIČKI TRG 8

MÜNCHENI BARNA TAVASZI

EXPORTSÖR

„HACKERBRÄU" Németország legrégibb sörfőzdéjéből csak eredeti töltésü üvegekben KAPHATÓ.

Bauer Gyula

Novisad.

1831

Szenzációs ujdonságok

Löwy Testvérek divatáruházában.

A BÉCSI ELSŐRENDÜ SZALONOK TAVASZI MODELLJEI MEGÉRKEZTEK.

Kész női selyem-, trikot-selyem és szövetruhákban és köpenyekben

TELEFON 107.

„FUCHS"
Nemzetközi Hirlap- és Hirdetési Vállalat
Novisad, Kralj Petar-ulica 13. sz. házban.

Hirdetések felvétele az összes Vojvodinában megjelenő szerb, horvát, szlovén, német lapokba épugy, mint a külföldi lapok bármelyikébe eredeti kiadóhivatali árakon.
Divatlapok
Hirlapok bizományi képviselete
Könyvek eladása

Legolcsóbb beszerzési forrás kereskedőknek és kefekötőknek. Jugoszlávia első és legnagyobb
KEFEÁRUGYÁRA
WEISZ JENŐ, SUBOTICA
Tolstojeva-ulica.
Ajánl kefét, meszelőt, ecsetet, tapfert, seprőt és minden e szakmába vágó kész árut és nyersanyagot, mindenféle kefefát és meszelőnyelet a legnagyobb választékban, a legolcsóbb árakon. Kérjen árjegyzéket és mintaküldeményt.

Szőllővessző eladás
Eladó szőlészetemben amerikai sima és gyökeres vesszőoltványok Noa, Szásszoros, Delaware, Othello és a többi azonnali szállitásra.
Az érdeklődőknek felvilágositást ad
Resch Miklós utóda Novisad,
Zrinyi Petar-ulica 2. szám.

Zsineg, zsák, kötél, kender és len áruit
csak
BECK és TÁRSÁNÁL
szerezze be: Trumbićeva ul.
Telef.: 412. Sürgönycim: Beckdrug.

ÜZLETHELYISÉG
kiadó Palánkán (Bácska) rövid-, diszmü- és norinbergi áru szakmabeli kis- és nagykereskedés részére. Az üzlethelyiség a legforgalmasab helyen épült. Közelebbit a tulajdonosnál 1558
RESZELY KÁROLY PALÁNKA (Bácska).

LACKNER DROGÉRIA
SUBOTICAN, A HOTEL NATIONALLAL SZEMBEN.
GUMMI SZIVACSOK
ES GUMMI KÜLÖNLEGESSÉGEK.

Főmolnár
azonnali belépésre kerestetik egy 2½ waggonos vám- és export malomba. Részletes ajánlatok fizetés igény megjelölésével Karlovói Gőzmalom r. t. Karlovo Bánát intézendők. 1700

A legujabb rendszerü horvát, német és magyar betüs eredeti amerikai
irógép kapható
2250·— dinárért jótállás mellett Deutsch Izidor-optikusnál Subotica, Alexandrova-ulica 5. — Mindennemü irógépjavitások mühelyemben leggyorsabban, jótállás mellett eszközöltetnek. a)

GOLIÁT-GÁRMSTRONG

ANILIN FESTÉKET
nagymennyiségekben, csakis elsőrendü németországi árut ajánlanak
GERBER i LÖWINGER
Zagreb, Vlaška-ulica 24.
Telefon 23—22. Sürgönycim Gerlov.
Kérjen árjegyzéket.

ROHICSI SAVANYUVIZ
ROJČ
A nyári szezónra ajánlatos már most a világhirü ROHICSI SAVANYUVIZBŐL a kellő mennyiséget biztositani. Ár, szállitási mód és feltételek megtudhatók
I. K. PANIĆ cégnél
a ROHICSI savanyuviz vezérképviselete Szerbia, Szerém, Bánát és Bácska (Novisad kivételével) vezérképviselete
BEOGRAD — KNJEG. LJUBICE 9.

TAVASZI
VETŐBÜKKÖNY
kapható MAYER BÉLA gabona- és terménybizományosnál, Subotica Kralj Aleksander ulica 4. szám. — Telefon 621. 1714

C. STÖLZLE's-SOHNE
ÜVEGGYÁRI LERAKAT
SPITZER SÁNDOR ÜVEGKERESKED
SUBOTCA, FŐTÉR.
1345
Ajánl gömbölyü gyógyszer- és forma-üvegeket és egyéb préselt üvegárut nagyban és kicsinyben.

MEGÉRKEZTEK
bécsi és párisi legujabb modell
KALAPOK
KLEIN LEONA
kalapszalonjába Subotica,
Bitoljska ulica 5. szám. Pirnitzer ház.
ÁTALAKITÁSOKAT ELFOGAD.

Vizmentes
LENPONYVA
Nagyban s kicsinyben
érkezett nagyobb tételben
a világhirü Linificio cég milánói gyárából, csak Somborban kapható
Gombos Lajos zsák- és ponyvakereskedőnél Sombor,
Vilson-trg (Huspiac). Telefon 19. szám.
Saját érdekében kérjen árajánlatot, még ha meg is van elégedve eddigi szállitóival.
Saját ponyvavarró és javitó mühely. 1328

Korzó Mozi
Márc. 16—19-ig, csütörtök—vasárnap
Hegyek leánya
Dráma 6 fölvonásban. Főszereplő:
Henny Porten.

Eladó 50 HP.
Diesel-motor
Benz gyártmány, üzemben megtekinthető. Ugyanott **egy sertésmérleg** tizedes rendszer, hordero 3000 kg. eladó.
„Grosjean" gőzmalom
Pančevo.
1620

1655
PERFEKT
horvát-szerb, és német
gép- és gyorsíró
ur azonnali belépésre keresetik
LÉDERER LEÓ
bankház Sombor.

JOVAN Š. JANKOVIĆ & Co.
Beograd, Zmaja od Noćaja 9/a.
Ajánl dusan felszerelt raktárából Aida, Corona d'oro, Conca d'oro, Perle Italia
PAMUTOT.
C. T. 1 és C×B matt és fényes kötőpamutot, fehér és fekete alátéteket, továbbá
eredeti francia női harisnyákat
mérsékelt napi áron.
Szállítás utánvéttel.
1661

WERTHEIM
elismert varrógépeket
tartunk állandóan raktáron.
Főbizományos az S. H. S. királyság egész területére
A. GABAY I COMP. Beograd, Knez Mihajlova 31.
Helyi képviselők keresteinek. 1179

A legfinomabb
tejkaramellák valamint mindenféle cukorkákat, süteményeket, Gelléeket és Dessert csokoládét készit:
P. Mojsovics és Társai
csokoládé, tejkaramell és különféle cukorkák gyára
Novisad. Telefon 415. 1750

LEVELEZÉS

Titoktartás. Levelét csak ma kaptam meg. Fenti jeligén levele van a kiadóban. Hivatalnoknő. 1755

Mosünek 26 éves fess' jókepü, 150 lánccal rendelkező fiu vagyok, Hozomány mellékes, csak szépség határoz. Fényképes ajánlatot „Ladislaus Fehérváry" Senta, posterestante kérek. 1725

FOGLALKOZÁS

Kerestetik kéttagu családhoz tisztességes mindenes cseléd vagy bejáró takarítónő. Cím a kiadóban. 1644

1500 korona fizetéssel és teljes ellátással keresek 4 éves kis lányom mellé kitogástalan, intelligens nevelőnőt. Sürgős ajánlatokat kérek Stara-Kaniža Poste restante „Megielelő" jeligére.

Apróhirdetések

Telefonon nem adunk hirdetési ügyekben felvilágositást. Apróhirdetés egy szó 2 K, vastagbetűs és cimszó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 20 K.

Apróhirdetéseket felvesz: Subotican a kiadóhivatal, Alexandra-utca, Lelbach-ház és Schlanger hirlapáruda a vasuti park mellett. Vidéken valamennyi főelárusitónk. - Előfizetési dij havonkint 30 din., negyedévre 90 din

Keresletik egy önállóan dolgozó gyapju fono segéd, évi fizetéssel, lakással, állandó munkára, aki a gépek kezelését is teljesen érti, Kovács Lajos gépésznél, Turski-Kanizsa. 1605

Fényképész segéd vagy kisasszony április elsejére felvétetik. Ugyanott egy fiu és egy leány gyakornak fizetéssel felvétetik. Pietsch fényképész. 1639

Kisasszonyt keresek — azonnali belépésre felnőtt gyermekeim mellé, aki egyuttal a háztartás vezetésében is segédkezne. Pesing David Novisad. 1693

Fiatal segéd a fűszerszakmából — szerb nyelv tudással — felvétetik. Kőrösi Géza, 1710

Egy jó házból való négy középiskolát végzett fiatalember fauzletünkben mint gyakornok azonnali belépésre alkalmazást nyer. — Szerb-magyar nyelv tudása megkivántatik. Sajátkezü irásbeli ajánlatot kérünk. Eisler és Sipos fatelep. 1706

Ügyes kovácssegédet keresek azonnali belépésre, Harjung Dávid Bezdán Á-pád-utcza. 1720

Fűszerkereskedő ki a szakmát minden ágában ismeri, 27 éves, német, szerb, horvát, magyar, román és cseh nyelvismerettel keres raktárnoki, utazói vagy hasonló állást. Levelet — KAUCIÓKÉPES jeligére a kiadóba kér. 1728

Okleveles, szakképzett gépész állast keres. Mohai Mihály, — Staramoravica, Menyhárt-utcza 1729

Czipőszakmából egy elárusitó leány, ki szerbül beszél felvétetik. Bon-Ton cipőáruház, gőzfürdő épület 174

Kovács-gépész, lakást vagy állast keres szálláson. Cim Trafik, Trumbićeva ul. 6 szám. 1738

Főgépész mielőbbi belépésre állast keres. Lesnyik István, Pipa-utca 309. Topolya. 1748

Helybeli gabona üzlet keres egy vagy két gyakornokot azonnali belépésre. Cim a kiadóba. 1743

VÉTEL-ELADÁS

100 méhcsalád országos egyleti kaptárakban teljes lépépitménnyel, bőséges mézzel 40.000 dinárért eladó. Értekezhetni Mezei Bálint Subotica, tölgyfáserdő melletti nagykiterjedésü méhtelepén. Levélcim Subotica, Petrovradska ul. 9. szám. 1719

Bükkhasáb és apritottfa házhoz szállitva kapható Puhalák és Varga fakereskedőnél, Subotica, a közkórház melletti. Telefon 554. 1666

Ruston 8-as fogaskerekes magánjáró komplet cséplőgarnitura elevátorral, szijjakkal, emelő, fecskendő mázsa más vállalat miatt eladó. Cim a kiadóban. 1747

Husvéti tojásfesték kicsinyben és nagyban legolcsóbban Neuhaus i Kalmárnál szerezhetők be — (Sokolska ul.) 1744

Jó állapotban levő használt tejes kannákat vesz Milicza Sajtgyár Pacsér. 1709

Trapistasajt, teavaj minden mennyiségben kapható Turska-Kanizsa Józsefalván Paulovits János gáthbiztosnál. Viszonteladóknak árkedvezmény. 1714

Varrógép fehérvarráshoz eladó. VII. kör. Zajčeva-u. 16 szám. 1715

Eladó kitünő karban levő 6 HP benzinmotor, Szőllősi bognár, Temerin. 1699

Malmot és malomberendezést keresek megvételre. Szabados István Senta — Postafiók 18. 1717

Két szoba, konyha lakás beltéren butorral átadó. Háló, ebédlő és különféle butor eladó. — Bővebbet Langné Agina-ul. 11. 1739

Építéshez való föld, kapu ablakok, olajos kannák eladók Vágó fűszeresnél — Majšanski put. 1746

Tüzifa, kovácsszén, kőszén nagyban és kicsinyben a legjutányosabb áron kapható Šiljačić fatelepén Palči-ut, telefon: 839. 1724

Éjjeli mutató üzlet házai és teljes berendezéssel szabad kézből eladó. Cim özv. Unterberger Gizella jenő herceg-tér 8 szám Vršac. 1728

Motorkerékpár pótkocsival, két hengeres Laurin Klement gyártmány olcsón eladó Mayer Testvérek, Ada. 1720

Tüzifa száraz, házhoz szállitva legolcsóbb napi áron kapható Lövinger fatelepen Senćanski put 42 Telefon 876. 1559

Liliom Hajszesz Champoon de Lys és Brillantin de Lys a legkiválóbb hajápolási kozmetikai készitmények. — Kapható Illés gyógytárban, a póposta átellenében.

Bélyeggyüjtők! — Aki nyugateurópai bélyegekét akar a mi amokbeli bélyegeket cseréline, közölje cimét Németh Pál Horgos, Nagy-u. 106. 1726

Az állomáshoz közelesővilágos butorozottszoba keresletik. Ajánlatok „Kultura" hirdetési iroda, Sombor, cimzendők. 1723

Tyukszembalzsam a leggyökeresebben kiirt minden bőrkeményedést és tyukszemet. Ára 20 korona. Kapható Illés gyógytárban a póposta átellenében.

Lifka Mozi
Márc. 16—19-ig, csütörtök—vasárnap
Goliát Armstrong
(A fekete hegyek fantomja) Izgalmas kalandordráma, I. rész 7 felvonásban. — Főszereplő: Amerika legerősebb embere
Elmo Linkoln.

KÜLÖNFÉLE

Haszonbérbe adatik 18 lánc I. rendü kelebiai szántóföld szállásépületekkel. Bővebb értesitést ad dr. Dimitrijević Dragomir ügyvéd Subotica, Aleksandra-ulica 9. 1453

40-50 dinar napi keresethez juthat, ki Subotican elsőrendü aradi élesztőt üzletekbe naponta kihordana. Bővebbet „Aradi élesztőlerakat Senta. 1636

Repedt vagy törött gépészek hegesztését szavatossag mellett heggeszt — Hamburger gépmühely a villanytelep mellett. Telefon 566. Oxigén kapható. 1319

5 dinárt fizetünk minden jól megrakott kocsi utan annak, aki épitkezésből fenmaradt földtörmelék valamint egyéb töltésre alkalmas anyagot hord Kohán Vince és Fiai telepére, Senćanski put. 85. (malom) 1704

Eladok
egy teljesen berendezett füszer- és rövidáruüzletet berendezéssel, lakással és italmérési engedéllyel
Bende Gyula.
1742

SZOBAFESTŐK!
ASZTALOSOK!
MÁZOLÓK!
A tavaszi szezón megindultával mindenfajta festék, lak, ecset és faliminta szükségleteit a legolcsóbban beszerezhetik
NEUHAUS i KALMÁR
festékkereskedőknél Subotican, Sokolska ulica, a Národ kávéház mellett
1746

Bőr és cipészkellékek
legjutányosabb beszerzési forrása
Rothauser és Rosenfeld
bőrkereskedők Subotica, Rudićeva-ulica 2.
1126

WEITZENFELD ÉS TSA
SUBOTICA oooooo TELEFON 190.
Iroda: **Városi bérpalota.** Kötélgyár: **Sental-put.**
Alapitva 1902. oooooo Táviratcim: **Kenderipar.**
PONYVA
ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS
Ajánl: Lópokrócokat, tüzoltó és kerti tömlőket, uj lisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szöveteket juttából és lenből, mindennemü házivásznat. **Zsineg, kötél és hevederek.** 712

Akarja elolvasni az
Ezerarcu ember
cimü szenzacios moziregényt?
Vegye meg a Bácsmegyei Napló minden hétfői számát
Akarja tudni
a nevezetesebb sporteseményeket?
Vegye meg a Bácsmegyei Napló minden hétfői számát
Ára 1 dinár.
Kapható minden hirlapárusitónál.
1309

A szerkesztésért felelős SZTIPICS LAJOS főszerkesztő. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva (ezelőtt Bácsmegyei Napló) Nyomda és Lapkiadó r.-t. korforgógépen Subotican